

«Da får du påfyll hvert halvår»

En empirisk studie av ungdommers trosutvikling i fellesskap med hverandre på
kristen ungdomsleir

Kristin Odén Halvorsen

Veileder

Førsteamanuensis Morten Holmqvist

MF vitenskapelig høyskole for teologi, religion og samfunn,

AVH5015: Masteroppgave i teologi (30 ECTS), høst 2018

Antall ord: 22 194 ord

The students in your youth ministry don't need your clever ideas and great programming skills. They need a living model – a man or a woman of God who is passionate about his or her faith.

– Doug Fields

Forord

Leir har alltid vært morsomt for meg, både som deltaker og som leder de siste årene. Det er noe spesielt med leir, som det er vanskelig å sette ord på. Jeg har lenge hatt lyst til å skrive om leir, og denne høsten har jeg endelig fått lov til å fordype meg i nettopp dette. Det har vært veldig stas, selv om det til tider også har vært frustrerende. Takk til alle dere som har hjulpet meg i denne prosessen.

Kjære informanter, takk for at dere var villig til å dele deres erfaringer og opplevelser med meg og hverandre. Tusen takk for at dere ga meg så mye som jeg kunne jobbe videre med. Dere er flotte ungdommer og jeg ønsker dere lykke til videre med deres trosutvikling og liv.

Takk til venner og familie som har oppmuntret meg og hjulpet meg. I perioder har det vært vanskelig å være masterstudent. Spesielt takk til kjæresten min for at du har tro på meg. Du har hjulpet meg til å se lyspunkter underveis og har motivert meg til å gjøre det beste jeg kan. Takk til mamma og pappa for at dere alltid stiller opp for meg, enten det er for å ta imot min frustrasjon eller for å hjelpe meg til å finne veien videre. Takk for at dere også tok dere tid til å lese gjennom oppgaven for å hjelpe meg.

En stor takk til min veileder, Morten Holmqvist. Takk for god veiledning for å komme videre de gangene jeg har stått fast. Du har vært svært engasjert i veiledningen, og det har vært motiverende for meg. Takk for at du har hjulpet meg til å skrive en bedre oppgave. Jeg setter stor pris på all den hjelpen jeg har fått.

Sammendrag

Temaet for denne avhandlingen er «fellesskap og trosutvikling på kristen ungdomsleir». Problemstillingen for denne avhandlingen består at en hovedproblemstilling med to underspørsmål. Problemstillingen er: *På hvilken måte opplever ungdommer på kristen ungdomsleir trosutvikling i fellesskap med hverandre?*

- a) *Hvordan opplever ungdommer fellesskapet på kristen ungdomsleir?*
- b) *Hvilken betydning har fellesskapet for ungdommenes trosutvikling?*

For å svare på denne problemstillingen har jeg tatt utgangspunkt i en kristen ungdomsleir. Jeg er interessert i ungdommenes egne erfaringer og opplevelser. Derfor har jeg gjennomført to gruppeintervju med henholdsvis fem og fire ungdommer som var deltakere på denne kristne ungdomsleiren. Dette utgjør datamaterialet for denne avhandlingen.

For å belyse datamaterialet bruker jeg Kenda Creasy Deans teori om lidenskap hos ungdom. Hun mener at ungdommer søker lidenskap vist som trofasthet, transcendens og fellesskap. Analysen av materialet viser at informantene dro på kristen ungdomsleir for å få sosialt og åndelig påfyll. Derav navnet på avhandlingen. Fellesskapet blir sett på som en del av det sosiale påfyllet. Videre forteller informantene at de opplever fellesskapet på kristen ungdomsleir som trygt og aksepterende. I tillegg til at de føler det ligger på et dypere plan fordi troen ligger dypere i dem. Et trygt og aksepterende fellesskap fører til at informantene føler de kan være seg selv. Her trekker de spesielt frem det å være troende. Informantene opplever at de kan dele og utforske sin tro på kristen ungdomsleir. Ved å dele og utforske troen i fellesskap med hverandre opplever informantene at de utvikler troen sin.

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	1
1.1	Bakgrunn og tema.....	1
1.2	Problemstilling.....	1
1.2.1	Begrepsavklaring.....	2
1.3	Forskningsdesign	3
1.4	Tidligere forskning	3
1.4.1	Ungdomsleir	3
1.4.2	Trosutvikling	5
1.5	Oppbygging og struktur.....	6
2	Metode.....	7
2.1	Kvalitativ metode	7
2.1.1	Casestudie.....	7
2.1.2	Intervju av barn og ungdom	8
2.1.3	Gruppeintervju	8
2.1.4	Bakgrunn for valg av metode	9
2.2	Utvalg	9
2.2.1	Ungdomsleir	9
2.2.2	Informantene	10
2.3	Materiale og analysemetode	11
2.3.1	Gruppeintervjuene	11
2.3.2	Transkribering	11
2.3.3	Analyse.....	12
2.4	Forskningskvalitet	13
2.4.1	«Forskning på hjemmebane»	13
2.4.2	Reliabilitet, validitet og generalisering	14

2.5	Forskningsetikk	14
3	Teori	16
3.1	«Vil du være der for meg?»	17
3.2	«Rørte det ved meg?»	19
3.3	«Kjenner du meg?».....	20
3.4	Oppsummering	22
4	Analyse.....	23
4.1	Presentasjon av gruppeintervjuene	23
4.2	Forklaring til gjengivelse av sitater	24
4.3	Kristent fellesskap – ungdomsleir vs. menighet	24
4.3.1	God kombinasjon	25
4.3.2	«Shit, det er jo mange på min alder».....	25
4.3.3	Dele tro og liv.....	27
4.3.4	«Da får du påfyll hvert halvår»	28
4.3.5	Oppsummering	29
4.4	Fellesskap – kristen ungdomsleir vs. andre fritidsaktiviteter	30
4.4.1	Et aksepterende fellesskap	30
4.4.2	Et dypere nivå.....	32
4.4.3	Et trygt fellesskap.....	33
4.4.4	Prestasjon	34
4.4.5	Oppsummering	35
4.5	Dele tro	36
4.5.1	«De fremstiller det på en helt annen måte»	36
4.5.2	Naturlig.....	37
4.5.3	Dele med alle på ungdomsleir?	38
4.5.4	Samtalegrupper.....	40

4.5.5	Oppsummering	40
4.6	Oppsummering av funn	41
5	Drøfting	43
5.1	Hvordan opplever ungdommer fellesskapet på kristen ungdomsleir?.....	43
5.1.1	Fellesskap med andre kristne ungdommer	43
5.1.2	Et aksepterende og trygt fellesskap	44
5.1.3	«Alle har et ønske om å være her for noe mer enn seg selv».....	45
5.2	Hvilken betydning har fellesskapet for ungdommenes trosutvikling?	46
5.2.1	«Du blir liksom dømt uten at de egentlig vet på en måte».....	46
5.2.2	Venner på et dypere plan.....	49
6	Avslutning	52
6.1	Hvordan opplever ungdommer fellesskapet på kristen ungdomsleir?.....	52
6.2	Hvilken betydning har fellesskapet for ungdommenes trosutvikling?	52
6.3	Konklusjon.....	54
7	Litteraturliste	56
8	Vedlegg	59
8.1	Vedlegg 1: Søknad til MBU	59
8.2	Vedlegg 2: Informasjonsskriv	60
8.3	Vedlegg 3: Intervjuguide	62
8.4	Vedlegg 4: NSD-søknad	63

1 Innledning

1.1 Bakgrunn og tema

På kirkekaffen etter en gudstjeneste kom jeg i snakk med en mor. Jeg begynte å fortelle litt om mine planer for masteravhandlingen og at jeg ønsket å skrive om leir. Hun ble interessert og begynte å fortelle meg om sønnen hennes. Han var rundt 7 år og spiller fotball. Det er noe han trives godt med det. Fotballaget hans skulle på fotballcup til sommeren, noe han var veldig giret på. Helt til han fant ut at det var samtidig som det ble arrangert sommerleir. Da var han ikke lenger interessert. Han ville heller på leir. Dette fikk meg til å tenke. Hvorfor velger gutten sommerleir fremfor fotball? Hvorfor velger så mange barn og unge å sette av tid i sommerferien til å dra på sommerleirer?

Opp gjennom årene har jeg selv deltatt på mange leirer, både sommerleirer, nyttårsleirer, konfirmantleirer og speiderleirer. Jeg har vært både deltaker og leder på flere av leirene. Leirarbeidet har lenge vært noe jeg brenner for, fordi det har betydd mye for min egen oppvekst og tro. I løpet av de senere årene har jeg hørt flere begrunne det å være leder på leir, med at man ønsker å gi videre det man opplevde selv. Det kan virke som om mange opplever at leirene har hatt en viktig rolle i deres trosutvikling. Dette synes jeg er veldig interessant, og det har fått meg til å undres. Er det også slik for dem som deltar på leir nå? Hva er det som gjør at de kommer tilbake år etter år? Hvilken betydning tenker deltakerne leiren har for troen sin?

1.2 Problemstilling

Temaet for denne masteravhandlingen er «fellesskap og trosutvikling på kristen ungdomsleir». Jeg ønsker å undersøke hvordan fellesskapet på kristen ungdomsleir kan hjelpe ungdom i sin trosutvikling. Forskningsobjektet i denne oppgaven er dermed ungdommenes egne erfaringer av å delta på kristen ungdomsleir. Spesielt fokuserer jeg på opplevelsene av trosutvikling i fellesskapet med andre ungdommer. Hvilken betydning har leirfellesskapet for ungdommenes tro? Dette er det jeg ønsker å undersøke. Hovedproblemstillingen min blir dermed: *På hvilken måte opplever ungdommer på kristen ungdomsleir trosutvikling i fellesskap med hverandre?*

Videre har jeg to underspørsmål for å presisere hva jeg ønsker å belyse. Disse underspørsmålene er:

- a) *Hvordan opplever ungdommer fellesskapet på kristen ungdomsleir?*
- b) *Hvilken betydning har fellesskapet for ungdommenes trosutvikling?*

Disse underspørsmålene skal være en hjelp til å svare på hovedproblemstillingen. Det første underspørsmålet fokuserer på ungdommenes erfaringer knyttet til fellesskapet på kristen ungdomsleir. Ved å belyse dette spørsmålet ønsker jeg å legge et grunnlag for å se på nesten spørsmål, altså hvordan fellesskapet kan ha en betydning for ungdommenes trosutvikling. Jeg kommer til å legge hovedvekten på del b av problemstillingen.

1.2.1 Begrepsavklaring

Ungdom

Ungdomstiden forstås som en livsfase mellom barndommen og voksenlivet. Det er likevel ikke en samlet forståelse av når man blir sett på som ungdom, hverken en nedre eller en øvre alder (Svartdal og Tønnesson, 2018). I denne oppgaven forstår jeg ungdom som de som befinner seg alderen 13-19 år, altså i tenårene.

Ungdomsleir

Leir i denne sammenhengen forstås som en type arrangementer. På disse arrangementene reiser deltakerne bort for å være sammen med andre over flere dager. Det finnes mange ulike typer leirer for alle aldre. Denne avhandlingen fokuserer på ungdomsleir. Ungdomsleir i denne sammenhengen brukes om en leir for ungdom i kristen regi. Jeg bruker begrepene ungdomsleir og kristen ungdomsleir om hverandre, og i denne oppgaven omhandler de det samme.

Trosutvikling

Noen vil kanskje reagere på at jeg velger å bruke begrepet «trosutvikling» uten å dra inn noen utviklingspsykologiske perspektiver. I denne masteravhandlingen er ikke fokuset på hvordan ungdommer utvikler tro, men hvordan fellesskapet kan hjelpe dem i sin trosutvikling.

Innenfor metodismen er det naturlig å snakke om en vekst, en utvikling og en modning. Dette knytter man opp mot helliggjørelsen som er et teologisk kjennetegn på metodismen (Fotland,

2008, s. 73ff). Dette gjelder også troen. Troen utvikler seg sammen med den troende. Tanken er at troen utvikler og tilpasser seg etter hvert som man står ovenfor nye utfordringer og situasjoner (Meistad, 1992, s. 100). Dette er bakgrunnen for at jeg snakker om trosutvikling i denne masteravhandlingen uten å dra inn utviklingspsykologi.

1.3 Forskningsdesign

For å svare på problemstillingen i denne oppgaven har jeg valgt å gjøre en empirisk studie. Jeg har valgt å bruke en casestudie for å se nærmere på fellesskap og trosutvikling på kristen ungdomsleir der fokuset er på ungdommenes egne erfaringer og opplevelser. For å få frem ungdommenes egne erfaringer og opplevelser, har jeg valgt å bruke intervju som metode. Jeg valgte å intervju deltakere på en ungdomsleir. Det ble gjennomført to gruppeintervju med henholdsvis fem og fire informanter i alderen 15-17 år.

Kenda Creasy Dean er en ledende teolog innenfor fagfeltet kristent ungdomsarbeid. Av den grunn er det naturlig å bruke noe av hennes teori for å belyse materialet. Jeg har valgt å bruke hennes teori om ungdommers lidenskap der hun peker på at kirken trenger å formidle lidenskap for å engasjere ungdom. Denne teorien bruker jeg for å belyse materialet i drøftingen.

1.4 Tidligere forskning

Det er forsket mye på ungdom tidligere. I denne oppgaven fokuserer jeg på hvordan ungdommers opplevelse av leirfellesskapet kan være til hjelp i deres trosutvikling. Så langt jeg har sett, er det ingen tidligere forskning som har fokusert på dette. Det er gjort en del forskning på ungdommers deltakelse på leir og ungdommers trosutvikling hver for seg. Først vil jeg gå gjennom tidligere forskning knyttet til temaet ungdomsleir, og deretter tar jeg for meg tidligere forskning som fokuserer på ungdommers trosutvikling.

1.4.1 Ungdomsleir

Det har tidligere blitt gjennomført flere empiriske studier knyttet til ungdommers deltakelse på leir. Spesielt er det mange som har fokusert på konfirmantleir innenfor Den norske kirke.

Den europeiske konfirmantundersøkelsen

Boken *Confirmation Work in Europe* (Schweitzer, Ilg & Simojoki, 2010) er resultatet av en stor konfirmantundersøkelse som ble gjennomført i 2008. Den baserer seg på en internasjonal empirisk undersøkelse om konfirmantarbeidet i syv europeiske land, hvor Norge er et av dem. Undersøkelsen fokuserte på å gi et bilde av konfirmantarbeidet i de syv landene, og gjorde en komparativ analyse av datamaterialet fra landene.

Konfirmantene ble ved slutten av konfirmasjonstiden spurt i hvilken grad de var fornøyd med konfirmasjonstiden. Det er mulig å se en sammenheng mellom hvor fornøyd konfirmantene var med konfirmasjonstiden og hvor lenge de hadde vært på konfirmasjonsleir. I Norge hadde leirene hovedsakelig en varighet på 1-2 dager, mens noen varte i 3-6 dager. Av utvalget i Norge var 76 prosent fornøyd med konfirmasjonstiden. Sammenlignet med Finland og Sverige var henholdsvis 86 og 91 prosent av utvalget fornøyd. Leirene i Finland hadde en varighet på 11 dager, mens leirene i Sverige hadde en varighet på 20 dager eller mer. Som vi ser så var det en tendens til at tilfredstilelsen hos konfirmantene økte i takt med lengden på leirene. Dersom de deltok på en lengre leir var de mer fornøyd ved slutten av konfirmasjonstiden. Undersøkelsen går derimot ikke inn på hvorfor konfirmantene var mer fornøyd med konfirmanttiden ved deltakelse på lengre leirer.

Konfirmantleir – en «boble»?

Solveig Gjesdal (2014) har skrevet masteroppgaven *Konfirmantleir – en «boble»?* Hun gjorde en analyse av tre konfirmantleirer hvor hun fokuserte på konfirmantenes erfaringer. Masteroppgaven baserer seg på observasjoner fra tre konfirmantleirer og åtte dybdeintervju av konfirmanter i forkant og etterkant av leiren. Gjesdal hadde en fenomenologisk tilnærming og ønsket å forstå hvordan fenomenet konfirmantleir fremstod for hennes informanter.

Som tittelen gjengir var Gjesdal interessert i å se om informantene opplevde konfirmantleiren som en egen verden, eller om det var overførbarhet til kirkens og menighetens arbeid. Selv om hun ser at konfirmantleiren kan ha et annerledes preg, og kan gi inntrykk av å være en egen verden, mener Gjesdal at informantene også opplever at det er en sammenheng med menighetens arbeid. Dermed mener hun at det ikke er en egen verden og at konfirmantleiren kan være en inngangsport til menighetens arbeid og fellesskap (Gjesdal, 2014, s. 76).

Annen forskning

I forbindelse med sin doktoravhandling skrev Morten Holmqvist (2015) en artikkel om ungdommers deltakelse på konfirmantleir. Artikkelen fokuserer på hvordan ungdom lærer religion. Holmqvist så på hva som muliggjorde og begrenset ungdommers deltakelse i religiøse praksiser på konfirmantleir. På grunn av fokuset på ungdommers læring, opplever jeg ikke denne artikkelen som relevant for denne avhandlingen. En annen doktoravhandling som kunne vært relevant er Irene Trysnes (2010) sin. Hun gjorde en studie av kristne sommerstevner på Sørlandet. Fokuset i denne doktoravhandlingen var å finne ut hva som foregår på kristne sommerstevner, og ikke nødvendigvis trosperspektivet. Derfor anser jeg at den ikke er relevant for min avhandling.

1.4.2 Trosutvikling

I tillegg til at en del har forsket på ungdom og leir, er det også noen som har forsket på ungdom og tro.

«Et avslappet forhold»

Kristin Lorentzen (1999) utførte en empirisk undersøkelse hvor hun fokuserte på ungdommers forhold til kristen tro. Dette gjorde hun gjennom feltarbeid og 12 dybdeintervju. Konfirmantleir er et tema som blir trukket frem i undersøkelsen. Informantene trekker frem konfirmantleiren som et høydepunkt og en viktig faktor for deres forhold til kristen tro. Det kan virke som om Lorentzens masteravhandling ligger nærmest min avhandling. Hun trekker frem at konfirmantleir påvirket informantenes tro. Samtidig går ikke Lorentzen inn på hva som gjør konfirmantleiren viktig, eller hvorfor den har påvirket deres tro.

Åndelige foreldre

Torbjørg Oline Nyli (2015) har skrevet boken *Etterlysning: Åndelige foreldre*. Boken baserer seg på hennes masteravhandling om samme tema fra 2014. I forbindelse med masteravhandlingen utførte Nyli ni dybdeintervju med informanter i alderen 23-33 år. Her intervjuet hun dem om behovet for åndelige foreldre og hvordan en slik relasjon ville se ut. Informantene hadde ulike erfaringer og behov for åndelige foreldre. Nyli opplevde at informantene uttrykte et ønske om relasjoner til de eldre. De lengtet etter noen eldre som kunne se og lytte til dem (Nyli, 2015, s. 100f). Det Nyli legger i åndelige foreldre er «*personer som på ulikt vis velger å vise omsorg og gi veiledning om tro og liv til noen som er*

yngre enn seg selv.» (Nyli, 2015, s. 19). For henne handler det om noen som tar seg tid til å lytte, gi hjelp, råd og støtte noen som er yngre enn dem selv.

Kristne ungdomsgrupper

Nicholas M. Shepherd (2010) har skrevet et kapittel i boken *Religion and Youth*. Han har undersøkt hvordan kristne ungdomsgrupper kan være et sted for identitetsutvikling. Han baserer artikkelen på data fra en empirisk undersøkelse hvor man har sett på ungdommers deltakelse i kristne ungdomsgrupper.

1.5 Oppbygging og struktur

I kapittel to vil jeg redegjøre for metoden jeg har brukt og ulike metodiske valg. Videre vil jeg i kapittel tre ta for meg teorien som blir brukt i oppgaven. Her fokuserer jeg på K. C. Deans bok *Practicing Passion: Youth and the Quest for a passionate church*. Jeg vil gjøre rede for Deans teori om ungdommers etterspørsel etter lidenskap i kirken. Fokuset vil være på lidenskap som trofasthet, transcendens og felleskap. I kapittel fire presenterer jeg analysen av materialet. I analysen har jeg fokusert på tre tema. Det første temaet er forskjeller mellom det kristne fellesskapet på ungdomsleir og i menigheten. Neste tema er ulikheter mellom fellesskapet på kristen ungdomsleir og andre fritidsaktiviteter. Det siste temaet handler om å dele tro med hverandre på ungdomsleir. Videre vil jeg i kapittel fem drøfte funnene fra analysen i kapittel fire opp mot teorien i kapittel tre. Her vil jeg drøfte ut i fra problemstillingen med fokus på de to underspørsmålene. Som nevnt tidligere legges hovedvekten på del b av problemstillingen. Avslutningsvis vil jeg oppsummere funnene og prøve å svare på problemstillingen i kapittel seks.

2 Metode

I dette kapittelet skal gjøre rede for valg av metode. Jeg ønsker å få frem ungdommers egne erfaringer og opplevelser av fellesskap og trosutvikling på kristen ungdomsleir. Derfor har jeg valgt å bruke kvalitativ metode.

2.1 Kvalitativ metode

Innenfor empirisk forskning skiller man i hovedsak mellom kvalitativ og kvantitativ metode. Der kvantitativ metode er opptatt av å undersøke utbredelse, er kvalitativ metode mer opptatt av å forstå egenskaper og karakterer ved ulike fenomener. Her handler det om å gå i dybden for å bedre forstå fenomener. Kvalitativ metode ønsker gjerne å få frem informantenes synspunkter, og på den måten få kunnskap om informantenes tanker, motiver og virkelighetsforståelse (Repstad, 2007, s. 16ff). Mens kvantitativ metode ser på utbredelsen, ønsker kvalitativ metode å gå i dybden. I kvalitativ metode er man opptatt av å svare på spørsmål som handler om «hva», «hvorfor» og «hvordan», og ikke «hvor mye» som i kvantitativ metode. I tillegg kan man si at i kvantitativ metode har man en hypotese man ønsker å få bekreftet eller avkreftet, mens i kvalitativ metode trekker man en hypotese ut fra analysen av materialet. Det finnes et mangfold av metoder innen for kvalitativ forskning. Noen av disse er observasjon, dybdeintervju og gruppeintervju (Ormston, Spencer, Barnard og Snape, 2014, s. 3; 23).

2.1.1 Casestudie

Som jeg har nevnt tidligere har jeg gjort et casestudie. Det vil si at man undersøker et fenomen i dybden gjennom å forske på et mindre utvalg. Det som kjennetegner casestudier er å avgrense omfanget og gi en mest mulig detaljert beskrivelse av casen. Det finnes ingen fasit for hvordan man skal gjennomføre casestudier, og forskeren står ganske fritt. Casestudier kan gjennomføres ved å bruke kvalitative tilnærminger som observasjon, intervju og dokumenter. Det kan også benyttes eksisterende statistikk om fenomenet (Johannessen, Tufte og Christoffersen, 2016, s. 80f). Casen jeg bruker i denne avhandlingen er en kristen ungdomsleir arrangert av Metodistkirkens barne- og ungdomsforbund, heretter forkortet MBU. For å belyse denne casen har jeg valgt å utføre gruppeintervju av ungdommer som deltok på denne ungdomsleiren.

2.1.2 Intervju av barn og ungdom

Det å intervju barn og ungdom gir unike muligheter, samtidig som man også møter på ulike dilemmaer. Noen forskere mener at man istedenfor intervju av barn og unge bør gjøre deltakende observasjon eller etnografiske studier. Samtidig får man annen informasjon gjennom å intervju enn ved deltakende observasjon og etnografiske studier. I intervju handler det om å la barn og ungdommers stemme komme frem, istedenfor at voksne skal tolke deres liv og forståelse. I tillegg kan det være spennende å intervju ungdom om tema som er mindre synlig i hverdagen, og ikke en del av den hverdagslige kommunikasjonen (Eder og Fingerson, 2001, s. 181). Dette opplevde jeg i min oppgave hvor en av informantene, Amalie, avslutter intervjuet med:

Det var litt interessant å prate om dette for oss også. Du har fått oss til å tenke over ting som vi kanskje ikke snakker så mye med hverandre om. (Amalie)

2.1.3 Gruppeintervju

Eder og Fingerson (2001, s.183) mener at det er viktig å skape en naturlig setting i intervju med barn og ungdom. Hva som blir sett på som en naturlig setting vil variere ut i fra alderen. Dette gjør at intervjuer med barn ofte finner sted i forbindelse med andre aktiviteter. På ungdomsleir i Metodistkirken i Norge pleier deltakerne å bli delt inn i samtalegrupper. I samtalegrupper blir deltakerne samlet i grupper sammen med en eller to ledere for å snakke om det som ble undervist om i bibeltimene. Derfor valgte jeg å utføre gruppeintervju med deltakerne på ungdomsleiren fordi det kan oppleves som en naturlig setting.

Gruppeintervju kalles ofte for fokusgrupper. Her samles en gruppe mennesker for å fortelle om sine synspunkter, men også for å lytte til andre synspunkter og sammen reflektere og videreutvikle synspunktene (Finch, Lewis og Turley, 2014, s. 212). Informantene bygger på hverandres utsagn og bruker dette i diskusjonen, noe som ikke vil oppstå i et individuelt intervju. Bruk av gruppeintervju blant barn og ungdom vil også hjelpe for å utligne det skjeve maktforholdet mellom forskeren og barnet eller ungdommen. Ved å utføre intervju i grupper kan maktforholdet utjevnes litt. Forskeren blir i mindretall og barn og ungdom slapper mer av sammen med andre jevnaldrende (Eder og Fingerson, 2001, s. 183).

Vi kan se at det er ulike fordeler ved å gjennomføre gruppeintervju. Samtidig kan det også være noen ulemper ved gruppeintervju. Det kan være vanskelig å få frem alle synspunktene.

Noen kan dominere samtalen med sine standpunkt som kan gjøre det vanskelig for andre å dele andre synspunkter. I tillegg kan det være vanskelig å styre samtalen slik at alle får delta. Samspillet kan også føre til at materialet får et kaotisk preg (Kvale og Brinkmann, 2015, s. 179f). I det ene gruppeintervjuet opplevde jeg at det var vanskelig å få alle til å delta i samtalen. Cecilie var ikke veldig aktiv i samtalen, og sa kun noe ved direkte henvendelser. Dette opplevde jeg som vanskelig, og visste ikke helt hva jeg skulle gjøre for å få henne til å delta mer i samtalen. Bortsett fra dette opplevde jeg at alle informantene deltok i samtalen. Siden samtalen mellom informantene gikk relativt lett fløt samtalen fort fra det ene temaet til det neste. Som Kvale og Brinkmann (2015) snakket om førte det til at materialet innimellom kan oppleves lett kaotisk. Samtidig opplevde jeg at det som ble sagt hadde sammenheng med temaene for intervjuene.

2.1.4 *Bakgrunn for valg av metode*

Jeg valgte å utføre gruppeintervju av ungdommer som skulle delta på en kristen ungdomsleir. Dette valgte jeg fordi jeg er interessert i ungdommenes egne erfaringer og opplevelser. På den måten får ungdommene selv uttrykke hva de opplever fremfor at jeg skal tolke det de gjør. Det hadde også vært mulig å utføre dybdeintervju. Da kunne man gått dypere i hver enkelt av informantene sin opplevelse av trosutvikling i fellesskapet. Det er flere grunner til at jeg valgte gruppeintervju. En av disse var praktiske årsaker. Med mye program på ungdomsleiren var det praktisk å intervju flere samtidig. I tillegg, som jeg nevnte over, tenkte jeg gruppeintervju kunne være en naturlig setting for informantene.

2.2 Utvalg

2.2.1 *Ungdomsleir*

Jeg har vokst opp og er medlem i Metodistkirken i Norge, og jeg har valgt å gjøre gruppeintervjuene på en ungdomsleir arrangert av MBU. Det ble vurdert å gjøre gruppeintervjuene på andre ungdomsleirer hvor jeg ikke har kjennskap til leiren eller deltakerne. Av ulike årsaker valgte jeg likevel å gjøre gruppeintervjuene på MBU sin ungdomsleir. Ungdomsleiren er ikke veldig stor og deltakerne kommer fra ulike menigheter fra hele Norge. På den måten er den representativ for ungdomsmiljøet i Metodistkirken i Norge, samtidig som det er en overkommelig størrelse. I tillegg vurderte jeg at det var en fordel å ha kjennskap til ungdomsleiren og deltakerne.

I forkant av leiren sendte jeg en søknad til MBU¹ om å få lov til å gjennomføre undersøkelsen på deres arrangement. Etter godkjenning tok jeg kontakt med leirsjefen for ungdomsleiren. Det ble informert kort om undersøkelsen og godkjennelsen fra MBU, og vi ble enige om å gjennomføre gruppeintervjuene i deltakernes fritid. Jeg hadde jevnlig kontakt med leirsjefen frem mot leiren for å fastsette tidspunkt for gruppeintervjuene.

2.2.2 Informantene

Det empiriske materialet er hentet fra to gruppeintervju med henholdsvis fem og fire ungdommer mellom 15-17 år. Disse ungdommene var deltakere på en ungdomsleir arrangert av MBU. Det ene gruppeintervjuet bestod av fem jenter, mens det andre bestod av to jenter og to gutter. I utgangspunktet skulle begge gruppeintervjuene bestå av fem ungdommer, men på grunn av uforutsette hendelser måtte en av ungdommene trekke seg rett før intervjuet. Informantene kommer fra ulike deler av landet og tilhører dermed forskjellige menigheter i Metodistkirken i Norge. Alle informantene har tidligere deltatt på ungdomsleirer arrangert av MBU, men det var en som ikke hadde vært på akkurat denne ungdomsleiren før.

I forkant av leiren ble det sendt ut et informasjonsskriv² til deltakere og foresatte med informasjon om undersøkelsen og forespørsel om de ville delta i undersøkelsen. Det var lite respons å få, og etter en påminnelse hadde jeg kun en informant. Omtrent samtidig hadde leirsjefen for ungdomsleiren tatt kontakt med meg og fortalt at det var noen fler som var interessert, men de hadde ikke tatt kontakt med meg. Av den grunn endret jeg fremgangsmåte. Jeg tok igjen kontakt med leirsjefen, fikk en oversikt over deltakere og tok direkte kontakt med en del dem via Facebook. Dette resulterte i ti informanter. Jeg kjente alle informantene fra før, og har flere ganger vært leder for dem på ulike leirer i regi av MBU. Det å intervju informant som har kjennskap til intervjueren kan gi både fordeler og ulemper. På den ene siden kan informantene ha opparbeidet seg forståelser om intervjuerens standpunkter og prøver å imøtekomme dem i intervjuet. På den andre siden kan det være positivt ved at de har opparbeidet seg en viss tillit til intervjueren og dermed lettere åpner seg opp i intervjuet (Repstad, 2007, s. 82f).

¹ Vedlegg 1: Søknad til MBU

² Vedlegg 2: Informasjonsskriv

2.3 Materiale og analysemetode

2.3.1 *Gruppeintervjuene*

Jeg valgte å gjøre delvis strukturerte gruppeintervju, som er den formen for intervju som benyttes oftest i kvalitative intervju (Thagaard, 2018, s. 91). I forkant av gruppeintervjuene utarbeidet jeg en intervjuguide³, med tema og spørsmål jeg ønsket å ta opp i gruppeintervjuene. Det varierte i hvilken grad intervjuguiden ble fulgt kronologisk og hvor mange oppfølgingsspørsmål som ble stilt. Dette hang sammen med hvor mye informantene snakket og hva de snakket om. Det ble stilt flere tilleggsspørsmål og oppfølgingsspørsmål i det andre gruppeintervjuet basert på aktuelle tema som kom opp i det første gruppeintervjuet.

Etter avtale med leirsjef og informantene foregikk gruppeintervjuene i fritiden på ungdomsleiren. Dette ble gjort til dels fordi informantene var fra forskjellige deler av Norge, og det hadde vært krevende for alle parter å gjennomføre gruppeintervju utenom selve ungdomsleiren. I tillegg var det en hensikt å gjøre gruppeintervjuene på ungdomsleiren slik at informantene var i selve leiropplevelsen. Det kan være lettere å snakke om noe som foregår her og nå, enn det å huske tilbake på noe som skjedde for en måned siden. Samtidig kan man ha reflektert mer over hva som skjedde på ungdomsleir ved å intervju i etterkant. Altså er det fordeler og ulemper med å intervju underveis og i etterkant. Likevel valgte jeg å intervju på ungdomsleiren. Begge gruppeintervjuene varte rundt 40 min. Gruppeintervjuene ble tatt opp på lydopptaker og transkribert i etterkant.

2.3.2 *Transkribering*

Transkribering handler om å transformere talespråket i intervjuet til skriftspråk. Kort sagt kan man si at det er å oversette det muntlige språket til skriftlig språk. Dette er ikke ukomplisert. Som ved all oversettelse kreves det at man tar en del valg. I transkripsjon fra muntlig til skriftlig må man bestemme hvor mange dimensjoner ved det muntlige man vil ta med inn i den skriftlige transkripsjonen. For eksempel må man bestemme seg for om man vil gjøre transkriberingen ordrett, altså ord for ord, eller om man skal omforme intervjuet til mer skriftlig format. Intervjuet er i utgangspunktet en samtale mellom personer ansikt til ansikt, men i transkripsjonen blir samtalen til en abstrahert og fiksert skriftlig tekst (Kvale og Brinkmann, 2015, s.204ff).

³ Vedlegg 3: Intervjuguide

Som nevnt over ble gruppeintervjuene tatt opp på lydopptaker og i etterkant transkribert. Ved transkriberingen av intervjuene valgte jeg i utgangspunktet å gjøre en ordrett transkribering. Dette fordi jeg ønsket å ha en tekst som var nærmest mulig selve gruppeintervjuet. Det betyr at jeg har valgt å ta med alle småord og fyllord i teksten. Til sammen utgjør gruppeintervjuene 28 sider med transkribert tekst. Etersom jeg har arbeidet mer med den skriftlige teksten har jeg valgt å kutte ut noen småord og fyllord der de ikke har en betydning. Dette for å få bedre flyt og tydeligere få frem det som ble sagt i intervjuene. Der jeg opplever det er mulig å gjenkjenne informantene har jeg valgt å erstatte det med egne ord. Dette kan være alt fra navn på by, navn på aktivitetsgrupper eller hvilke fritidsaktiviteter de deltar på. Disse inngrepene markeres ved å sette ordene i klammer. På den måten er det tydelig hvor jeg har grepet inn.

Jeg har valgt å gi alle informantene fiktive navn. Dette valgte jeg fordi jeg hadde kjennskap til alle mine informanter. Tanken var at fiktive navn skulle hjelpe meg å skape en distanse mellom meg og materialet. For at jeg skulle se på dem som informanter og ikke mine venner eller deltakere. Navnene ble valgt alfabetisk, og skal ikke være representert blant deltakerne på ungdomsleiren.

2.3.3 *Analyse*

Jeg har valgt å gjøre en temaanalyse. En temaanalyse handler om å ta for seg tema som man finner i prosjektet og så gå i dybden på hvert av de enkelte temaene. Det vil si at man analyserer materialet med fokus på temaene, og sammenligner materialet fra intervjuene for å få en dypere forståelse for temaene. Noen kritiserer temaanalyse for å løsrive materialet og temaene fra sin kontekst. Fordi man fokuserer på temaene kan utsnitt av materialet bli fjernet fra sin opprinnelige kontekst. Derfor er det viktig å være klar over sammenhengen utsnittet står i for å kunne gi en helhetlig forståelse av materialet (Thagaard, 2018, s. 171).

Siden starten av mitt prosjekt har jeg vært interessert i fellesskapet og trosutvikling på kristen ungdomsleir. Det var derfor naturlig å velge disse temaene som utgangspunkt for temaanalysen. Fellesskap og trosutvikling er ganske store tema, og jeg valgte derfor å ta for meg noen undertema som jeg fant i materialet. De undertemaene jeg valgte å fokusere på var kristent fellesskap med fokus på ulikheter hjemme og på kristen ungdomsleir, ulikheter mellom fellesskapet på kristen ungdomsleir og andre fritidsaktiviteter, og til slutt det å dele tro med andre. Videre kategoriserte jeg hva informantene sa med tanke på disse temaene. Når

jeg hadde plassert informantenes utsagn innenfor de ulike temaene begynte jeg å se på sammenhengene mellom utsagnene tilknyttet de ulike temaene. Disse sammenhengene er det som blir presentert i analysekapittelet.

2.4 Forskningskvalitet

2.4.1 «Forskning på hjemmebane»

Som jeg har nevnt over har jeg «forskert på hjemmebane», som Repstad (2007) kaller det. Siden jeg er oppvokst og er medlem i Metodistkirken i Norge har jeg gjentatte ganger vært deltaker på samme type ungdomsleir som jeg har gjennomført undersøkelsen min på. I senere tid har jeg også vært leder på flere ungdomsleirer arrangert av MBU. Selv om det er flere år siden jeg var leder på akkurat denne leiren, har jeg kjennskap til deltakerne siden de også har vært deltakere på andre ungdomsleirer der jeg har vært leder. På bakgrunn av dette er det mye av innholdet på ungdomsleiren som er kjent for meg og som jeg forstår hvordan fungerer. Det at jeg kjenner godt til miljøet i utgangspunktet gjør at min posisjon i denne undersøkelsen er «innenfra». Det betyr at jeg på bakgrunn av mine egne erfaringer kan forstå informantenes situasjon. Samtidig kan dette bety at jeg overser det som skiller seg ut fra mine erfaringer og er mindre åpen for nyanser i situasjonene jeg studerer (Thagaard, 2018, s. 190). I tillegg kan mitt kjennskap til miljøet reduserer en mulig sosial avstand til informantene (Thagaard, 2018, s. 105).

Det er både ulemper og fordeler med «å forske på hjemmebane». Det kan for eksempel være vanskelig å beholde den akademiske distansen til felte. Det kan også være vanskelig å gjengi informantenes synspunkter istedenfor sine egne forståelser (Repstad, 2007, s. 39). Dette var noe av grunnen til at jeg valgte å gi informantene fiktive navn. Slik at jeg kunne prøve å ha en mer akademisk distanse til dem, og prøve å fremstille deres synspunkter. Samtidig kan det være lettere for informantene å åpne seg for meg, som de har kjennskap til, enn til andre utenforstående (Repstad, 2007, s. 82). Jeg opplevde at informantene var åpne og delte av seg selv. Dette kan også være tilknyttet at de var flere sammen som kjente hverandre. I tillegg ser jeg på det som positivt å ha kjennskap til ungdomsleiren slik at man forstår det informantene forteller om (Repstad, 2007, s. 39).

2.4.2 Reliabilitet, validitet og generalisering

Begrepene reliabilitet og validitet har blitt brukt for å vurdere forskningens kvalitet. Oversatt til norsk handler det om påliteligheten og gyldigheten til forskningen (Repstad 2007, s. 134). Reliabilitet og validitet innenfor kvalitativ forskning får en annen betydning enn i kvantitativ forskning. I kvantitativ forskning handler reliabilitet om forskningen er repliserbar, altså om resultatet vil bli det samme dersom en annen forsker bruker de samme metodene. Innen kvalitativ forskning handler reliabilitet mer om å gjøre forskningsprosessen gjennomiktig. På den måten kan utenforstående og andre forskere vurdere forskningsprosessen. Validitet handler om gyldigheten av tolkningene forskeren kommer frem til. Her handler det om å beskrive det teoretiske grunnlaget for analysen. I tillegg er det viktig å legge frem tilknytning til og posisjon i miljøet man forsker på (Thagaard, 2018, s. 181ff). Generalisering handler om forskningen har overførbarhetsverdi. Det vil si om tolkningene utviklet i prosjektet kan være relevante i andre sammenhenger (Thagaard, 2018, s. 194).

2.5 Forskningsetikk

Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora (NESH) har utformet noen forskningsetiske retningslinjer for forskning innen samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi. Retningslinjene har som formål å gi kunnskap om forskningsetiske normer, samt å være rådgivende og veiledende i forskningsprosessen (NESH, 2016, s. 5). Forskning som innebærer behandling av personopplysninger må forholde seg til noen særskilte etiske forskningsregler. Disse forskningsprosjektene er meldepliktige til Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjeneste (NSD). Videre må forskeren ha informert samtykke fra informantene. Et annet prinsipp er konfidensialitet. Her handler det både om å anonymisere informantene i presentasjonene og at opplysningene lagres på en forsvarlig måte (Thagaard, 2018, s. 20ff).

Denne forskningen er meldt inn til og godkjent av NSD⁴. Som nevnt tidligere ble det i forkant av ungdomsleiren sendt ut et informasjonsskriv til deltakere og foresatte. Sammen med dette informasjonsskrivet ble det også sendt en samtykkeerklæring. Informanten, og foresatte dersom ungdommen var under 18 år, måtte gi skriftlig samtykke ved deltakelse i undersøkelsen. Det ble også før gruppeintervjuet startet gitt muntlig informasjon om

⁴ Vedlegg 4: NSD-søknad

undersøkelsen med spesiell vekt på at deltakelsen var frivillig og at det dersom man ønsker det, er det mulig å trekke seg når som helst uten å måtte begrunne det noe nærmere.

Gjennom intervju kan man som forsker få tilgang på sensitiv og personlig informasjon. I den sammenheng er det viktig å tenke over hvordan man presenterer materialet. Det er viktig å anonymisere det, og samtidig fremstille informantenes refleksjoner på en troverdig måte. Informantene skal ikke oppleve at de blir fremstilt på feil måte. Siden jeg hadde kjennskap til alle mine informanter fra før, føler jeg et særlig ansvar for dette. Av den grunn er det ekstra viktig å være oppmerksom på fremstillingen. Både for å gi en rett fremstilling, men også det å tørre å tolke og være kritisk der det trengs. Dette har vært en vanskelig balansegang som jeg håper jeg etter hvert har mestret.

3 Teori

I dette kapitlet skal jeg gjøre rede for teorien jeg skal bruke i oppgaven. Jeg har valgt å fokusere på Kenda C. Deans teori om lidenskap hos ungdom. Dean, er en ledende praktisk teolog innen for hennes fagfelt «*youth ministry*». I mangel av en bedre oversettelse av «*youth ministry*» bruker jeg den norske oversettelsen kristent ungdomsarbeid. Dean er ordinert pastor i United Methodist Church og professor i ungdom, kirke og kultur ved Princeton Theological Seminary. Hun har skrevet flere bøker om ungdom og kirke. En av disse er *Practicing Passion: Youth and the Quest for a Passionate Church*. I denne boken understreker Dean at kirken må ha lidenskap for å tiltrekke seg folk, og spesielt for å tiltrekke seg ungdommer (Dean, 2004, s. 69). Boken er utgitt i 2004. Det vil si at det er over 14 år siden Dean skrev boken. Dette er viktig å ha i tankene. Når Dean skriver om «ungdom» tenker hun på de som var ungdom for 14 år siden. Mye har endret seg i samfunnet siden hun skrev denne boken. Spesielt gjelder dette innenfor fagfeltet kristent ungdomsarbeid. Likevel mener jeg hennes teori om at ungdom tiltrekkes lidenskap er relevant for dagens ungdom. I boken fokuserer Dean på kristent ungdomsarbeid i menigheten. Samtidig opplever jeg at hennes teori også er relevant med tanke på kristent leirarbeid.

Dean opplever at mange har en feil innstilling til ungdom og kristent ungdomsarbeid. Dean har utviklet en modell av kristent ungdomsarbeid som hun kaller «The-One-Eared Mickey Mouse» modellen. I denne modellen påpeker hun at kristent ungdomsarbeid i dag ofte er isolert i et øre på Mikkes hode. I dette øret lager ungdommene sitt eget miljø og har marginal kontakt med hodet, altså resten av menigheten. Hun mener at ungdomsarbeidet ofte har en egen måte å gjøre ting på og mye av det som skjer i menigheten blir dermed ukjent for ungdommene, og motsatt (Dean og Forster, 1998, s. 32f). Dean mener derimot at kristent ungdomsarbeid ikke er noe eget, men en del av kirken og menigheten. Mange tenker at ungdomsarbeidet handler om kule aktiviteter som trekker ungdommene til kirken. Denne forståelsen mener Dean er ukorrekt og sier «*Youth ministry is not about ministry with youth. It is about ministry*» (Dean, 2004, s. 2). For henne handler det først og fremst om å dele evangeliet, også med ungdom. Hovedfokuset bør være å formidle evangeliet om Jesus og Guds kjærlighet, og ikke på aktivitetene (Dean, 2004, s.2f). Tanken er at «*ministry*» ikke er noe vi gjør mot noen, men at det er en måte å leve livet sitt på i møte med Gud og hverandre (Dean og Foster, 1998, s. 9). Av den grunn mener Dean at aktivitetene man har i et

ungdomsarbeid bør settes i en større sammenheng. Det kristne ungdomsarbeidet bør bygges på teologien (Root og Dean, 2011, s. 15f), og på lik linje med resten av arbeidet i menigheten og kirken få del i Guds oppdrag i verden (Dean, 2004, s. 2f; 21)

I boken *Practicing Passion: Youth and the Quest for a Passionate Church* snakker Dean om lidenskap hos ungdom. Lidenskap blir i denne sammenhengen forstått som «*loving something enough to suffer for it*». Altså handler lidenskap om å elske noe eller noen så høyt at man er villig til å ofre alt. Det handler ikke nødvendigvis om lidelse, men om kjærlighet. Kjærlighet som Gud gir og den kjærligheten Gud ønsker å få tilbake (Dean, 2004, s. 20f). Videre mener Dean at denne lidenskapen kan deles inn i tre dimensjoner: trofasthet, transcendens og fellesskap.

3.1 «Vil du være der for meg?»

Lidenskap som trofasthet mener Dean handler om at noen alltid er til stede. Det at man opplever at det er noen som er der for deg. Ifølge Dean lengter ungdom etter noen som vil være der for dem. Noen som er til stede, og tar seg tid til å være der for og sammen med dem. Hun tenker at ungdommene søker noen som har evne til å være trofaste mot dem. Ifølge Dean er trofasthet noe man må oppleve selv før man kan være trofast mot andre. Derfor tenker Dean at det er vanskelig å forstå hva trofasthet er uten å ha opplevd det selv (Dean, 2004, s. 76f). I Matteus 28, 20 sier Jesus: «Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.» (Bibel, 2011). For ungdom er det få bibelvers som er så betryggende som dette mener Dean. I følge henne er det jo dette de i bunn og grunn leter etter (Dean, 2006, s. 73).

Dean tenker videre at det er Gud som best kan være trofast mot ungdom. Derfor mener hun at ungdom først og fremst søker Guds trofasthet. Vår oppgave gjennom det kristne ungdomsarbeidet blir da å bygge relasjoner hvor vi kan vise og lære bort Guds trofasthet gjennom vår tilstedeværelse med dem. For å kunne forkynne Guds trofasthet til ungdom mener Dean vi er nødt til å demonstrere hans trofasthet for dem. Dette tenker hun vi kan gjøre gjennom å være der for ungdom på ulike måter. På den måten viser vi og tar vi del i Guds trofasthet. Det vil si at alle, ifølge Dean, kan ta del i Guds trofasthet for hverandre, både voksne og ungdom. Dean mener at gjennom å ta del i Guds trofasthet mot ungdom viser man og lærer ungdom hvordan de kan ta del i Guds trofasthet mot andre. Dean understreker at det å vise ungdom Guds trofasthet er et kollektivt ansvar. Det er ikke et individuelt ansvar som ligger hos noen ildsjeler, men det er hele menigheten og kirken sitt ansvar. Dean tenker

årsaken til at mange ungdomsarbeidere blir fortere utbrent enn andre som jobber i kirken er at hele ansvaret for å vise ungdom trofasthet ligger på dem. Dean har forståelse for at det kan være krevende å alltid være til stede for ungdom, og derfor mener hun det er viktig at det blir et kollektivt ansvar (Dean, 2004, s. 90f).

Innimellom fungerer ikke kristent ungdomsarbeid slik vi ønsker. Ofte skylder man på at aktivitetene er uinteressante for ungdommene og at man ikke klarer å nå ungdom gjennom aktivitetene. Samtidig mener Dean at det ikke alltid er aktivitetenes skyld. Hun tenker at dette henger sammen med at kirken ikke klarer å formidle trofasthet til ungdommene. Dean mener ungdom leter etter noen som forstår hvordan det er å være i deres situasjon. Noen som bryr seg, har kunnskap om og forstår situasjon de befinner seg i. Videre tenker Dean at ungdom ikke føler kirken er troverdig. I troverdighet legger hun det å være ekte. Det vil si at det er sammenheng mellom det man sier og gjør. For ungdom er det dermed viktig at kirken virkelig stiller opp og bryr seg om dem, og ikke bare sier det man tenker ungdom vil høre (Dean, 2004, s. 180f).

Det engelske ordet «exhortation» kan oversettes til det norske ordet formaning. Ordet formaning har ofte på norske en negativ assosiasjon med seg. I denne sammenhengen forstår Dean det å formane som det å oppfordre og oppmuntre hverandre. Det vil si at i det å formane ligger det en bekymring for hverandres trivsel. Man bryr seg om og heier på hverandre. Dette mener Dean fører til at man er der for hverandre. Hun tenker at ved å oppmuntre og oppfordre hverandre, og i tillegg fortelle sannheten, bygger man hverandre opp. Målet med formaning, ifølge Dean er å transformere de troende til en Jesu etterfølger. Det å gi slipp på sin tidligere identitet og bli guidet mot det å bli en Jesu etterfølger (Dean, 2004, s. 182f). Dean mener altså at Guds trofasthet blir synlig gjennom vår trofasthet for hverandre (Dean, 2004, s. 195).

Dean stiller spørsmål ved om ungdomstiden fortsatt eksisterer. Hun opplever at ungdommer fort går inn i en voksenrolle og tar på seg eller blir gitt mye ansvar. For henne virker det som om overgangen fra barn til voksen, altså ungdomstiden, mer eller mindre er borte. Samtidig tenker Dean at ungdomstiden er viktig. Det er en tid hvor man kan lære og feile, og finne ut hvem man er. Her trekker Dean frem moratorium som viktig. Et moratorium er et sted hvor man får en pause fra det å være voksen og det ansvaret som følger med. Det er et sted hvor man kan leke, eksperimentere og gjøre opprør. Slike steder tenker Dean er viktig for ungdom, slik at de kan få utforske og oppdage hvem de er (Dean, 2004, s. 81).

3.2 «Rørte det ved meg?»

Dean tenker at lidenskap som transcendens handler om man å bli berørt av noe der ute. Det å ha en «utenfor seg selv»-opplevelse. Transcendens handler ifølge Dean om å kjenne seg som en del av noe større. Altså en opplevelse av å midlertidig bli transportert utenfor våre grenser til en ny eksistens. Dette er noe hun mener ungdommene lengter etter. De lengter etter å bli berørt av en overveldende opplevelse. For Dean er det først som ungdom man har den kognitive kapasiteten til å forstå en slik opplevelse. Noe som hun tenker fører til at ungdom forlanger at religion skal berøre dem. Av den grunn søker ungdom noe som kan røre ved dem, og ifølge Dean er det dette som ofte blir kriteriet for om ungdom forstår noe som religiøst eller åndelig. Dette mener hun kan føre til at mange opplevelser av å bli berørt oppfattes som religiøs eller åndelig. Derfor tenker Dean at ungdom kan tolke ulike opplevelser som åndelig. Det vil si at alt fra berg-og-dal-baner til orgasmer potensielt kan bli forstått som en åndelig erfaring av ungdom. Alt som blir oppfattet som en «utenfor seg selv»-opplevelse kan potensielt bli sett på som åndelig (Dean, 2004, s. 94ff).

Videre mener Dean at det å bli berørt av noe blir en indikator for ungdommene på hvorvidt det er sant eller gyldig. Dette fører til at graden ungdom føler seg berørt av Jesus blir indikatoren på om kristendommen oppfattes som sann og gyldig. På en måte kan man si at for ungdom «skjer» Gud der de kan føle ham. Samtidig ser Dean at dette ikke stemmer overens med teologien. Man kan kalle dette for en følelsesstyrt tro, og kan videre tenke på hva skjer dersom man ikke «føler» Gud. Vil det si at det ikke finnes noen Gud? Dette tenker Dean er en fare ved det å forlange at man blir berørt av noe der ute (Dean, 2004, s. 94ff).

Dean kritiserer kristent ungdomsarbeid for å ha for stort fokus på aktivitetene. Hun mener kristent ungdomsarbeid har handlet om å aktivisere barn og unge. Dersom kristent ungdomsarbeid har mislyktes opplever Dean at det skyldes på at aktivitetene ikke er kule nok og at de derfor ikke trekker ungdom. Dette er Dean uenig i. Hun påpeker at det aldri skyldes på teologien. Kanskje er det mangelen på teologisk refleksjon som har skylden, spør Dean (Dean, 2004, s. 2ff). Dean har sammen med Andrew Root gitt ut en bok som heter *The Theological Turn in Youth Ministry*. Her fokuserer de på nettopp dette å hjelpe kristent ungdomsarbeid til å inkludere teologisk refleksjon i arbeidet. Dean skriver at selv om kristent ungdomsarbeid har eksistert i flere år har man ikke alltid fokusert på teologien. Det betyr ikke at teologi ikke har skjedd eller at ingen har fokusert på teologi, men Dean mener at teologisk

refleksjon ikke har vært grunnmuren for aktivitetene i det kristne ungdomsarbeidet. Dean og Root ønsker at man skal bevege seg vekk fra et fokus på å underholde og aktivisere barn og unge, og bevege seg mot en teologisk grunnmur som det kristne ungdomsarbeidet kan stå på (Root og Dean, 2011, s. 15f). I tillegg kaller Dean teologien som ofte formidles i kristent ungdomsarbeid for «kompis teologi». Hun mener man formidler en forenklet teologi hvor man fokuserer på Jesus som vår kompis. Samtidig opplever hun at ungdom er kapable til å forstå mye mer komplisert teologi, og at de responderer bedre på det. Dersom ungdom virkelig leter etter en lidenskapelig kirke, hvorfor formidler vi ikke Jesu lidelse som et eksempel på lidenskapen, tenker Dean (Dean, 2004, s. 105).

Det hellige, eller mysterium tremendum, kan være vanskelig å forklare. Det er ikke noe man kan lære bort, men noe som må oppleves og føles for å få en forståelse av det. Mysterium tremendum forener oss med en realitet som ligger bakenfor oss, men samtidig er den vanskelig, om ikke umulig, å forklare. Altså er det noe man må oppleve selv for å virkelig få en forståelse av det (Dean, 2004, s. 104f). Dean understreker at grunnen til at ungdom lengter og søker etter det hellige er at Gud lengtet etter dem først. Han har blitt en av dem og er i verden som en av dem. For eksempel drar Dean frem det at tempelteppet revnet da Jesus døde. Dette mener hun ikke handler om at vi nå kan komme til Gud, men at Den hellige ånd allerede har kommet til oss. Dette er med på å understreke det Dean mener. Gud søker oss før vi søker ham. Videre mener Dean at ved å oppleve Gud gjennom «utenfor seg selv»-opplevelser innser ungdom at Gud allerede søker etter dem (Dean, 2004, s. 105f).

I Deans definisjon av lidenskap fokuserer hun på kjærligheten. Altså det å elske noe eller noen så høyt at man er villig til å lide for det (Dean, 2004, s. 20f). Gud er kjærlighet, tenker Dean. Gud elsker alle, og gir av seg selv. Ved at Gud elsker oss får vi ta del i hans kjærlighet. Dette er en kjærlighet som, ifølge Dean, er vanskelig å holde for seg selv. Hun tenker at Guds kjærlighet er en kjærlighet som sprer seg videre. Ved at Gud fyller våre hjerter med kjærlighet, mener Dean at det til slutt vil renne over og på den måten vil vi gi Guds kjærlighet videre til andre. På denne måten blir Guds kjærlighet synlig og vil spre seg videre (Dean, 2004, s. 107).

3.3 «Kjenner du meg?»

Ifølge Dean handler lidenskap som fellesskap om at noen virkelig kjenner oss. Her forstår hun fellesskap som enhet med andre. Hun mener vi lengter etter noen som virkelig kjenner oss, et

fellesskap som transformerer «meg» til «oss». Det handler om at noen kjenner oss på et dypere plan enn andre. Samtidig ser Dean at dette krever sårbarhet fra vår side. For at noen virkelig skal kjenne oss må vi åpne oss opp for dem. Ved å virkelig åpne seg for andre gir man også den andre mye makt. Det er skummelt å åpne seg opp for andre fordi muligheten for å bli såret blir større. Man velger å stole på den man åpner seg for. Dean mener at det samme også gjelder Gud (Dean, 2004, s. 116ff).

Intimitet tenker Dean handler om å søke etter noen som vet hvordan det er å være «meg», samtidig som det er ingen andre som kan forstå hvordan det er å være «meg» utenom «meg». Vi vet bare hvordan det er å være oss selv, men samtidig ser Dean at ved å åpne oss opp for andre kan de få en større forståelse av hvordan det er å være oss. Ifølge Dean er det en som virkelig kan forstå hvordan det er å være oss, en som kjenner oss på vårt dypeste plan. Nemlig Gud. Gud kjenner oss bedre enn vi kjenner oss selv. Ved å søke etter noen som virkelig kjenner oss, søker vi i bunn og grunn etter Gud (Dean, 2004, s. 116ff). Dean tror at ungdommers største frykt er å vokse opp til å bli ensom (Dean, 2004, s. 224).

Åndelig vennskap er et begrep Dean trekker frem som hun mener ungdom søker og trenger. Med åndelig vennskap mener hun vennskap mellom to personer som har sitt fotfeste i en relasjon til Gud. Det vil si at det kan forståes som fellesskap med Gud og andre. Åndelig vennskap handler om å ha en relasjon til Gud og gjennom denne relasjonen ha vennskap med andre. I tillegg tenker Dean at gjennom å dele fellesskap med Gud og andre, vil man bli ført nærmere hverandre. Ved å komme nærmere Gud kommer man også nærmere hverandre. Ifølge Dean skiller åndelig vennskap seg ut ved at menneskelige relasjoner er basert på en relasjon til Gud. Det er et vennskap mellom tre. Deg, en annen og Gud (Dean, 2004, s. 140f; 230ff). Dean tenker at åndelige venner er de som drar oss nærmere Gud (Dean og Foster, 1998, s. 127).

Sammen med Ron Foster har Dean skrevet boken *The Godbearing Life: The Art of Soul Tending for Youth Ministry*. I denne boken trekker de frem at det finnes ulike typer åndelige venner, og de ulike typene åndelige vennene har ulike funksjoner i vårt liv. På ulike måter trekker disse åndelige vennskapene oss nærmere Gud. Disse ulike typene, mener Dean og Foster, utgjør en sirkel av venner. I denne sirkelen finner man kamerater, mentor, sjelevenner, usynlige venner og utenforstående. Kamerater er som oftest de man har flest av. Ifølge Dean og Foster er dette de vennene som deler tro med oss i flere sammenhenger. Det vil si på

skolen, i kirka, på jobb, i nabolaget osv. Åndelige kamerater er de som hjelper oss i hverdagen til å se veien vi skal gå og som bekjemper ensomheten på veien. Mentorer er noen som har mer erfaring og er mer åndelig moden enn oss. Dette betyr ikke at mentorer skal utnytte deres modenhet for å være overlegen. Derimot tenker Dean og Foster at mentorer skal hjelpe oss med støtte og veiledning der det trengs. Sjelevenner har man som oftest bare noen få av. Dette er de åndelige vennene som virkelig er interessert i oss. De stiller spørsmål og lytter til hva som skjer i livene våre, men er kanskje ikke de som gir mest råd og veiledning. Usynlige venner kunne også blitt kalt trosidoler, tenker jeg. Dean og Foster tenker dette er de vennene man har et forhold til på avstand. Det kan være helgener, eller andre man ser opp til trosmessig. Disse åndelige vennene påvirker oss og livene våre på avstand, og de trenger ikke å vite det selv. Med utenforstående venner mener Dean og Foster de vennene som befinner seg utenfor vårt kristne fellesskap. De som tror annerledes enn oss, de som ikke tror og de som ikke vet hva de tror på. Disse vennene stiller kritiske spørsmål og hjelper oss til å få et utvidet perspektiv. Samtidig kan de også være en bro for noen som søker. Sammen utgjør disse ulike typene åndelige vennskapene en sirkel av venner (Dean og Foster, 1998, s. 130ff).

3.4 Oppsummering

Lidenskap, slik Dean forstår det, handler om å elske noe eller noen så høyt at man er villig til å ofre seg selv. Dette mener Dean kommer best til uttrykk gjennom Jesu lidelse på korset. Ifølge Dean kan det virke som om kirken til tider har glemt bort denne lidenskapen. Hun opplever at denne lidelsesfortellingen ikke formidles så ofte utenom påsken. Videre påstår Dean at ungdom er lidenskapelig og søker lidenskap. Dermed betyr det at for å best møte ungdom må kirken formidle lidenskapen. Dette mener Dean man kan gjøre gjennom å fokusere på tre ulike dimensjoner med lidenskapen. Trofasthet, transcendens og fellesskap. Spørsmålene «Vil du være der for meg?», «Rørte det ved meg?» og «Kjenner du meg?» viser hva ungdom søker i møte med kirken. Noen som vil være der for dem, noen som kan berøre dem på en måte ingen andre kan og noen som virkelig kjenner dem. Det er dette Dean mener ligger i lidenskap som trofasthet, transcendens og fellesskap.

4 Analyse

Dette kapitlet er en presentasjon av materialet og det informantene sa. I metodekapitlet nevnte jeg at jeg har gjort en tematisk analyse. Det vil si at jeg har tatt for meg noen tema som jeg fant i materialet og gått i dybden på dem. Fellesskap og trosutvikling er tema som er sentrale i denne avhandlingen. Dermed var det naturlig å ta utgangspunkt i disse temaene i analysen. Fellesskap og trosutvikling er ganske store tema, så jeg har valgt noen undertema for å gå mer i dybden i analysen. De undertemaene jeg har valgt er kristent fellesskap med fokus på forskjeller mellom kristen ungdomsleir og menigheten, fellesskap med fokus på ulikheter mellom kristen ungdomsleir og andre fritidsaktiviteter, og til slutt det å dele tro med hverandre på kristen ungdomsleir. Jeg har valgt å la materialet stå mest mulig for seg selv i denne analysen. Dette for å tydelig få frem ungdommenes opplevelser og erfaringer.

4.1 Presentasjon av gruppeintervjuene

Begge gruppeintervjuene ble gjort under fritiden på selve leiren. Grunnen til dette var at informantene er fra forskjellige deler av Norge, og dermed ville det vært vanskeligere å gjennomføre gruppeintervju i etterkant av leiren. Det ene gruppeintervjuet ble gjennomført på fredag, mens det andre ble gjennomført på lørdag. Begge gruppeintervjuene var til samme tidspunkt på dagen og varte omtrent like lenge.

Gruppe 1 bestod av fem jenter i alderen 15-17 år. Jeg har valgt å gi dem navnene Amalie, Beate, Cecilie, Frida og Guro. Disse jentene kjente hverandre godt fra før, og samtalen gikk relativt lett. Selv om praten gikk lett var det ikke alle som var like aktive i samtalen. Cecilie sa lite i gruppeintervjuet og det opplevdes vanskelig å få henne mer med i samtalen. Av den grunn er det ingen sitater fra Cecilie. Jentene kommer fra ulike deler av landet, og tilhører ulike menigheter i Norge. Alle har tidligere vært på leirer arrangert av MBU, men for Frida var det første gang hun var på akkurat denne ungdomsleiren.

Gruppe 2 bestod av to gutter og to jenter i alderen 16-17 år. Jeg har valgt å gi dem navnene Eivind, David, Hilde og Ida. Det skulle i utgangspunktet vært en jente til med i denne gruppen, men på grunn av skade ble hun ikke med. Også disse informantene kjente hverandre fra før, men kanskje ikke like godt som i den første gruppen. Til å begynne med svarte hver av informantene på spørsmålene etter tur, men etter hvert gikk samtalen lettere mellom dem.

Også her var informantene fra ulike steder i Norge, og tilhører dermed forskjellige menigheter. Informantene har alle vært på leirer arrangert av MBU tidligere.

4.2 Forklaring til gjengivelse av sitater

Hovedsakelig vil sitater blir gjengitt som et nytt avsnitt med innrykk og i mindre skriftstørrelse. I tillegg vil det bak sitatene stå hvem som har sagt det i parentes. På den måten er det oversiktlig over hva som er sitater og hvem som har sagt det. Der jeg bruker informantens ord i sammenhengende tekst markeres dette ved at ordene settes i kursiv og med anførselstegn. Altså slik: «*sitat*». Dersom informanten siterer andre mennesker, gjengir samtaler eller gir uttrykk for sine tanker i sitatene vil det bli markert med anførselstegn i sitatet. Altså slik: De stiller spørsmål som «Er du kristen?» Der jeg gjengir utdrag av samtalen mellom informantene vil sitatene blir gjengitt ved å først skrive navnet til informanten og deretter kommer sitatet. Gjengivelsen vil ha sitt eget avsnitt, innrykk og mindre skriftstørrelse, slik:

Frida: Også hadde du bare møtt Amalie.

Beate: Hæ?

Frida: Hvis du hadde dratt til Amalie, så hadde du bare møtt Amalie.

Noen av sitatene er lange og består av mange halvsetninger og gjentakelser. Disse sitatene blir ikke gjengitt i sin helhet, men redusert til det som angår saken. Noen steder har jeg valgt å fjerne noen småord for å skape bedre flyt i sitatet. Der det er fjernet noe i sitatet, enten deler som ikke angår saken eller småord, markeres det med [...]. Innimellom kan det virke som om informanten avslutter midt i en setning og ombestemmer seg, og dermed velger å si noe annet. Dette har jeg valgt å markere med tre punktum uten klammer, slik: ... Innimellom velger jeg å erstatte navn eller andre ting som kan avsløre informantens identitet. Dette gjør jeg ved å putte mine erstatningsord i klammer. På den måten blir det tydelig hvor jeg har valgt å gripe inn.

4.3 Kristent fellesskap – ungdomsleir vs. menighet

Det er flere ting informantene drar frem som skiller fellesskapet på kristen ungdomsleir fra fellesskapet hjemme i menigheten. Noe av det de dro frem var kombinasjonen av det sosiale

og det alvorlige eller kristne, flere ungdommer, at man kan dele tro med hverandre og aktuelle tema.

4.3.1 God kombinasjon

I det første gruppeintervjuet ble det trukket frem at informantene opplever at ungdomsleirene fint klarer «å kombinere» det sosiale med det kristne. Amalie og Frida var det som spesielt satt ord på dette. De likte hvordan det var rom for begge deler, og at man klarte å kombinere dette godt. Frida setter pris på at man på ungdomsleir i det ene øyeblikket kan snakke om dype, alvorlige temaer, mens i det neste øyeblikket gjør man noe morsomt sammen. Hjemme derimot føler hun den sosiale biten forsvinner. Etter gudstjenesten drar man hjem fordi det er «*gamlinger*» i kirka. Hun uttrykker videre at denne kombinasjonen som man får til på ungdomsleir er noe hun savner hjemme i menigheten.

Kirkekaffen etter gudstjenestene blir ofte sett på som et sosialt samvær for menigheten. Dette betyr at det også i menighetene er en kombinasjon av det kristne og det sosiale. Samtidig kan det se ut til at noen av informantene føler seg ensom på kirkekaffen. Amalie er en av dem. Hun uttrykker, slik jeg forstår henne, at hun blir sittende alene på kirkekaffen, og dermed føler seg ensom. De eldre i menigheten har hverandre å snakke med, mens hun som kan være den eneste ungdommen på gudstjenesten føler at hun ikke har noen å snakke med på kirkekaffen. Dette kan også føre til at ungdommer velger å dra hjem i stedet for å være tilstede på kirkekaffen. Hvorfor skal man være der dersom man bare føler seg ensom?

Også er det kirkekaffe etter på også snakker alle de sammen og drikker kaffe, også går du rundt også bare «Ah, jeg går på do jeg» liksom, også sitter du der. (Amalie)

4.3.2 «Shit, det er jo mange på min alder»⁵

Amalie uttrykker at hun føler seg ensom hjemme i sin menighet. Hun har ikke andre ungdommer å være med hjemme i menigheten eller på kirkekaffen. Derimot synes hun det er gøy å treffe ungdommer fra hele Norge på ungdomsleir. Dette var noe flere av informantene trakk frem. Det at på ungdomsleirene oppdaget de at det er flere ungdommer i Metodistkirken i Norge. Frida og Guro opplevde at det å dra på ungdomsleir fikk dem til å se at de ikke var alene på sin alder. Det at det fantes andre kristne på deres alder, men også andre metodister på deres alder. Guro ser at selv om hun kanskje er ganske ensom i sin egen menighet, er hun

⁵ Sitat av Guro

likevel ikke «*helt alene*». På ungdomsleir kan hun ha et kristent fellesskap med andre ungdommer i Metodistkirken, selv om hun savner dette hjemme.

Dette kristne fellesskapet med andre ungdommer på ungdomsleir ble sett på som viktig og godt for de ungdommene som ikke har et slikt fellesskap hjemme i sin menighet. Frida tror at ungdomsleir er spesielt viktig for «*de små kirkene*». Noe også de andre i gruppen var enig i. Ungdommene som tilhører de små menighetene får på ungdomsleir en opplevelse av å ikke være alene. På ungdomsleir er det flere ungdommer på deres egen alder. De treffer andre ungdommer som har en tilknytning til Metodistkirken i Norge.

Det er liksom noe annet når man ikke har det fellesskapet i kirka, da blir liksom leir enda bedre fordi man ikke har det hjemme til vanlig. (Amalie)

Amalie og Beate opplever begge at man på ungdomsleir er «*mer lik*» hverandre. Selv om man kan dele kristent fellesskap med voksne og eldre, har informantene likevel en følelse av å være mer lik ungdommer på sin egen alder. Eivind mener ungdommer praktiserer troen sin annerledes enn voksne. Og peker på at det i hans menighet er «*et skille da mellom ungdom og en eldre generasjon*». Dette er kanskje grunnen til at de føler de treffer folk de er mer lik på ungdomsleir.

Guro og Amalie tenker at man «*går mye oftere*» i kirka dersom man har et kristent fellesskap med ungdommer hjemme i menigheten sin. De tilhører begge menigheter som er ganske små og har en del eldre medlemmer. Dermed tenker de at andre som har flere ungdommer i sine menigheter går oftere i kirka. Hilde derimot kommer fra en menighet som driver en del ungdomsarbeid. Likevel går hun ikke så ofte i kirka.

Hm, jeg går egentlig ikke så ofte i kirka. En gang i blant når det er spesielle anledninger. Det er liksom ikke min greie. Jeg føler meg ikke like komfortabel med å gå i kirka som jeg gjør for eksempel på ungdomsklubben. (Hilde)

Hun påpeker at det er en forskjell mellom det å gå i kirka og det å gå på ungdomsklubben. Her kan vi se at det er likhetstrekk med Deans «*The-One-Eared Mickey Mouse*» modell. Det at ungdomsklubben er isolert i et øre på Mikke Mus sitt hode, hvor hodet representerer menigheten. Ungdomsklubben og menigheten har lite med hverandre å gjøre (Dean og Forster, 1998: s. 32f). Det kan virke som om Hilde er enig i Deans forståelse av hvordan

kristent ungdomsarbeid legges opp. Videre sier Hilde at selv om hun har et fellesskap hjemme er fellesskapet på ungdomsleir «*helt fantastisk*». Hilde opplever at det kristne fellesskapet hjemme i kirka eller i ungdomsklubben ikke er det samme som det kristne fellesskapet på ungdomsleir. På ungdomsleir møter hun ungdommer fra hele Norge med deres tro og erfaringer.

4.3.3 *Dele tro og liv*

Hilde er også med i en samtalegruppe hjemme i sin menighet. Denne samtalegruppen består av flere ungdommer på hennes egen alder. Hun forteller at det er her hun føler hun møter Gud, gjennom dype samtaler om tro og det å dele med hverandre hvordan det er å være ungdom i dag.

[...] Jeg kan jo ærlig innrømme at det er ikke alltid like lett å være ungdom, og vi [...] har jo ganske dype samtaler, og når vi på en måte deler disse dype samtalene føler jeg at vi kommer nærmere Gud alle sammen, og Gud kommer å liksom trøster oss. Så jeg føler meg veldig komfortabel i den [samtalegruppen] og det er på en måte der jeg føler jeg treffer Gud høyst. Så jeg går heller der enn til kirka. Det er kanskje litt dumt og teit av meg, men det er der jeg føler jeg treffer Gud mer, og det er der jeg føler jeg ser Jesus. Så... (Hilde)

Hilde føler hun treffer Gud mer i denne samtalegruppen enn på gudstjeneste i kirka. Hun har funnet et sted hvor hun kan dele sin tro og sitt liv med venner. David og Eivind påpeker at dette er noe de savner i sin menighet. Dette er derimot noe de føler de kan gjøre på ungdomsleirer. Begge føler det er en sammenheng mellom alder og det å dele tro og liv med hverandre. De opplever at tro og liv er noe man deler på ungdomsleir med andre på sin egen alder. Mens i menigheten hvor man er mer spredt i alder, og det kanskje ikke er så mange på ens egen alder, opplever de at det ikke er mye rom for å dele tro med hverandre. Eivind opplever også at det er «*enklere*» å snakke, eller dele, med ungdommer på sin egen alder, og han opplever at han får «*bedre kontakt*» med dem. Han føler også at de voksne ikke ønsker å dele erfaringer i livet deres med ungdommene. Dette tenker han henger sammen med at de ikke vil påvirke ungdommene. Samtidig er det nettopp dette han og David etterlyser.

Eivind tenker ikke at det å dele erfaringer tilknyttet tro og liv vil styre hans liv, men kan hjelpe ham når han har det vanskelig. Det at andres vitnesbyrd kan hjelpe ham og styrke ham i troen sin, uten at det legger føringer for hvordan han må leve sitt liv. For Eivind kan det virke

som om voksne ikke har lyst å dele tro og liv med ungdommer. Det kan virke som om voksne tenker at ungdommer ikke er interessert i å høre deres erfaringer gjennom livet. At ungdommer har nok med seg selv og ikke ønsker å høre andres historie. Likevel er det slik David og Eivind uttrykker det. De ønsker å kunne dele tro og liv både med ungdommer på ungdomsleir og med voksne hjemme i menigheten. I alle fall å ha muligheten til det.

Det henger, kanskje noe med at folk, eh, i den menigheten jeg går er det ikke så mange på min alder, og det gjør noe med, og det er ikke så ofte man snakker om vitnesbyrd i menigheten. Du snakker ikke så mye om troen og hvordan man kan komme nærmere Jesus i menigheten. Snakker mest om det på leir. (David)

Menigheten min er ikke så ofte sammen og har [...] intime samtaler om livet, livene til hverandre. Og voksne er kanskje mer tilbakeholdene i sånne samtalegrupper, og ønsker ikke å påvirke eller fortelle for mye om sine opplevelse med ungdommer, men er kanskje mer åpne med andre voksne. Så, det er det da. (Eivind)

4.3.4 «Da får du påfyll hvert halvår»⁶

Frida ser på ungdomsleir som et sted hvor hun kan «*reloade*». Slik jeg forstår det handler det å «*reloade*» om å få ny energi. I denne sammenhengen tror jeg Frida tenker på å få «*påfyll*», som Amalie kaller det, som energigivende. Det betyr at ungdomsleir gir dem mulighet til å få «*påfyll*» og lade batteriene, og dermed legger «*grunnlaget*» for resten av året. I utgangspunktet kan det være snakk om både åndelig og sosialt påfyll. Som nevnt tidligere så er det mange av informantene som opplevde å være en del av noe større og ikke lenger være den eneste ungdommen. Altså det å være en del av et fellesskap. På den måten kan man snakke om sosialt påfyll. Samtidig er jeg ikke sikker på om det er det sosiale påfyllet som blir nevnt her. Frida tenker nok først og fremst på åndelig påfyll. Hun opplever at temaene på ungdomsleir er mer «*tilpasset*» dem, og at dette er med på å gi henne et grunnlag for resten av året. Også Guro er enig i dette. Som Frida opplever Guro at temaene på ungdomsleir er mer rettet mot dem. Derimot opplever hun hjemme at presten kan holde prekener om diverse som «*ikke passer til ditt liv akkurat nå*». På den måten opplever hun at temaene på ungdomsleir er mer aktuelle for henne enn de er hjemme i menigheten, og at det gir henne mer åndelig påfyll. For dem som ikke får åndelig påfyll hjemme i sin menighet blir ungdomsleir et sted hvor man kan «*reloade*» for å få energi og «*påfyll*» til neste gang eller neste ungdomsleir.

⁶ Sitat av Amalie

Eivind mener at undervisningen på ungdomsleir er viktig. Uten den tenker han at det ville vært et «tomrom». I undervisningen lærer han mer om hvem Gud er og hvordan han kan komme nærmere Gud. Han tenker det er viktig at man ikke bare fokuserer på fellesskapet og det sosiale, men også på troen og Gud. Derfor opplever han undervisningen som viktig. Her ser vi at Eivind også peker på kombinasjonen mellom det åndelige og sosiale som vi tidligere så Frida og Amalie trakk frem som bra med ungdomsleir. Hilde og Ida er også enig med Eivind. Hilde føler hun både lærer nye ting, samtidig som hun også blir påminnet det hun allerede vet. For eksempel vet hun hvorfor Jesus døde på korset, men hun føler hun blir påminnet og forstår mer hvor mye Jesus led på korset. Ida tenker at man blir «styrket i troen» ved å høre en god tale, og at man tar den med seg videre i livet sitt. Informantene opplever at undervisningen gir dem påfyll. Gjennom god undervisning og taler blir de styrket i troen og ser hvordan de kan komme nærmere Gud. Undervisningen lærer dem nye ting, minner dem på hva de allerede vet og går i dybden på det.

Når du hører en god tale så blir du styrket i troa, det er ikke sånn at den var bra nå legger jeg den bak meg på en måte, men det er sånn «wow, det her var sykt bra». (Ida)

På det avsluttende spørsmålet om det var noe mer de ville legge til svarte begge gruppene at de gjerne ønsker at ungdomsleir er «oftere». Dette kan tolkes til at informantene gjerne skulle fått påfyll litt oftere. Her tror jeg de snakker om påfyll av både det åndelige og det sosiale. Både det å treffe venner og ha et kristent fellesskap med andre ungdommer, men også det å få åndelig påfyll gjennom undervisning, samtaler og sanger. Det virker som om det blir for lenge mellom hver gang de får påfyll. Guro er enig i at ungdomsleir burde være oftere, men hun påpeker også at «bedre opplegg» i menighetene også kunne vært et alternativ.

Man skulle kanskje ønske at leir var litt oftere. [...] At det ikke er så langt mellomrom mellom det, mellom de leirene og mellom at man kjenner på den følelsen. (Eivind)

Det er alltid så trist når man drar. Jeg syns det er lenge til ... (Amalie)

4.3.5 Oppsummering

Informantene opplever det kristne fellesskapet på ungdomsleir er forskjellig fra det kristne fellesskapet hjemme i menighetene. Spesielt trekker de frem det å være flere ungdommer samlet. De fleste informantene kommer fra små metodistmenigheter rundt om i Norge, og flere føler seg som den eneste ungdommen i menigheten sin. På ungdomsleir derimot møter

de flere ungdommer som de kan dele tro og fellesskap med. De opplever også at ungdomsleir klarer fint denne kombinasjonen. Altså kombinasjonen mellom åndelig og sosialt påfyll som de savner hjemme. På den ene siden har de et fellesskap med andre ungdommer, og på den andre siden får de åndelig påfyll gjennom undervisning, sanger og samtaler. I tillegg trekker de frem at det er rom for å snakke om tro og dele vitnesbyrd på ungdomsleir. Dette er noe de savner hjemme i sin menighet. Et sted hvor de kan dele liv og tro med noen.

4.4 Fellesskap – kristen ungdomsleir vs. andre fritidsaktiviteter

På spørsmålet «*Hva er et fellesskap?*» opplevde jeg at informantene strevde litt med å sette ord på hva de la i ordet fellesskap. Beate uttrykte at hun opplevde det vanskelig å skulle forklare hva hun la i ordet fellesskap og kalte spørsmålet for «*en hard nøtt*». Informantene beveget seg raskt over i hva de ser på som et bra fellesskap eller hvordan de opplever fellesskap ulike steder. Det ble tydelig at det er lettere å sette ord på opplevelsen av fellesskap eller et godt fellesskap enn å beskrive hva de legger i selve ordet. Likevel prøvde flere av informantene å definere ordet fellesskap.

Det er folk som samles fordi de har noe til felles, de har noe de vil dele. (David)

David's definisjon gikk igjen blant flere av informantene i ulike formuleringer. I bunn og grunn ble fellesskap definert som å ha noe til felles på en eller annen måte. Beate påpeker at det er «*fellesskap i alt*». Hun drar frem at det er fellesskap i ulike fritidsaktiviteter fordi man i den fritidsaktiviteten deler noe eller har noe til felles. Enten det er en sport, musikk eller det at man er kristen.

Her skal vi se litt nærmere på fellesskap på kristen ungdomsleir og andre fritidsaktiviteter. Hva opplever informantene er likt og hva opplever informantene skiller fellesskapene fra hverandre. De temaene vi skal se nærmere på er et aksepterende fellesskap, fellesskap på et dypere nivå, et trygt fellesskap og prestasjon.

4.4.1 Et aksepterende fellesskap

Beate definerte et bra fellesskap som «*at alle kjenner seg velkommen*». Det å kjenne seg velkommen kan forstås som at man har et sted hvor man føler seg som en del av noe. Ida tenker at man på ungdomsleir ofte opplever at man har en plass. Det at man er en «*del av et fellesskap*». Det å kjenne seg velkommen kan handle om å føle at man tilhører fellesskapet. I

tillegg kan det også henge sammen med at man føler man kan være seg selv. Det at man blir akseptert som den man er. Eivind setter ord på hvordan han opplever ungdomsleir som et aksepterende fellesskap.

[...] Man snakker om troen sin åpent, uten å måtte bli spurt i negativ forstand om det, men man kan være seg selv, og det er spesielt. Og det er noe man kanskje ikke tenker helt over da, men det er jo en herlig ting å kunne uttrykke seg akkurat sånn man vil og ikke måtte gjemme seg bak noen som helst maske eller bak en falsk identitet. Men at man kan være seg selv og at man er akseptert for hvem man er og hvordan man er. (Eivind)

På ungdomsleir føler Eivind at han kan være seg selv. Han føler seg akseptert som den han er. Han trenger ikke å gjemme seg bak en maske eller en identitet for å bli akseptert av fellesskapet. Noe han opplever som befriende. Derimot kan det virke som han kanskje kjenner på dette i andre sammenhenger. At han ikke blir akseptert for den han er. Han opplever å bli møtt med fordommer og føler han må gjemme bort den han er for å bli akseptert.

Frida uttrykker også at hun føler at man godtar at folk er forskjellig på ungdomsleir. Hun snakker om at på ungdomsleir er man åpen for at man kan være annerledes eller forskjellig fra hverandre. Det er rom for å være seg selv uansett hvem det er. Mens hun derimot på andre fritidsaktiviteter føler det ikke er rom for å skille seg ut. Da blir man stemplet som «rar». Derimot kan bli sett på som «kul» dersom man følger de normene som finnes i miljøet. Kanskje er det også dette Eivind tenker på når han snakker om å gjemme seg bak en maske eller en falsk identitet. Det at man ikke ønsker å bli stemplet som rar, og gjerne ønsker å bli sett på som kul. På ungdomsleir er det derimot rom for at man er forskjellige og man aksepterer hverandre. Ungdommene som drar på ungdomsleir er ulike. De har ulike hobbyer og kommer fra forskjellige steder i Norge. Likevel er det ikke slik at alle på ungdomsleiren trenger å like fotball eller spille et instrument for å være kul. Det er lov å ha forskjellige interesser, og man godtar hverandre slik som man er.

Jeg tenker kanskje at det her fellesskapet er annerledes fordi her, jeg føler i hvert fall at vi er veldig mye mer sånn, vi godtar mye mer her. Det er liksom sånn her [...] man godtar hvordan folk er rundt deg selv om de er veldig annerledes enn deg, men det er sånn i [fritidsaktiviteten] for meg er det sånn at alle har vi vår gjeng og alle syns at hun er rar og vi syns hun er kul. Det er litt sånn der. Men her er alle liksom, vi er litt åpen for det. Kanskje litt sånn at folk er annerledes enn oss da. (Frida)

Samtidig er det noe deltakerne på ungdomsleiren har til felles. De deler at de er der for «*noe mer enn seg selv*» slik som Frida uttrykte det. Selv om man er ganske forskjellige og har ulike hobbyer så kan man likevel ha noe til felles. Her handler det kanskje ikke om hvilke interesser man har, men om det å dele noe på «*et dypere plan*». Selv om man har ulike interesser mener Eivind at «*Gud kan alle mennesker ha til felles*».

4.4.2 Et dypere nivå

Amalie føler at man blir kjent på en annen måte på ungdomsleir enn i andre fritidsaktiviteter.

Det ligger litt dypere. Det vi prater om, eller altså i sånne fellesskap så har man jo hverandre og man er venner på forskjellige lag og sånne ting, men det man har i tillegg er forskjellig og den kristne alvorlige delen ligger litt dypere og da blir man fortere bedre kjent på en måte eller kjent på en annen måte, jeg vet ikke helt. (Amalie)

Hun opplever at fellesskapet på ungdomsleir er på et dypere nivå enn det er i andre fritidsaktiviteter. Amalie ser at vennskap kan være på ulike plan. Noen kjenner man litt og andre kjenner man godt. På ungdomsleir kan det virke som om man blir kjent på et dypere plan enn i andre fritidsaktiviteter. Dette knytter hun til det at man deler «*den kristne alvorlige delen*». Og fordi denne delen rører ved noe dypere i mennesket, føler hun også at vennskapet og fellesskapet blir dypere. Det er også mulig å ha dype vennskap utenom på ungdomsleir, men Amalie opplever at man blir «*fortere bedre kjent*» på ungdomsleir. Nettopp fordi man deler troen.

Samtidig er det ikke slik at man må definere seg selv som kristen dersom man drar på kristen ungdomsleir. Hilde forteller at hun ikke var kristen på de første leirene hun var på, men at hun trivdes godt likevel. Hun tror heller ikke alle på ungdomsleir er kristne enda, og opplever at det er noen som tviler innimellom. Som et svar til Hilde sa David at tvilen for ham er det største beviset på at han tror. Han tenker at hvis man «*ikke tror så kan du heller ikke tvile i troen*». Selv om ikke alle vil definere seg som kristen opplever Frida at man er der for «*noe mer enn seg selv*» som jeg nevnte tidligere. Frida tror ikke alle som drar på kristen ungdomsleir har alt på stell og vet hva de tror på. Samtidig tror hun at de er der for å utforske det litt. Noe Beate er også enig i. Hun tror at alle på en måte er «*litt usikker*». Det er ikke slik at man har funnet ut av alt, og det er fortsatt en del ting man kan lære og en del ting man lurer

på. Samtidig tenker Beate at alle leter etter det samme, at alle prøver å nå det samme «målet» på ungdomsleir. Noe som gjør at de også deler noe dypere sammen.

Alle trenger ikke være veldig kristen for å være her tror jeg. Men det er kanskje det at man har på en måte, alle kanskje prøver å utforske det litt eller noe sånn der. Man trenger ikke å ha alt på stell, men alle har et ønske om å være her for noe mer enn seg selv. (Frida)

Ja, også tror jeg at de fleste som er her på vår alder de er liksom kristne, men at alle, sånn som Frida sa i stad, at alle er litt usikker. At vi på en måte alle leter etter det samme for å nå det samme målet. Så det er ikke sånn at alle er «Shit, jeg er kristen, jeg tror på Gud, Gud er med meg, her er han.» (Beate)

4.4.3 Et trygt fellesskap

Beate ser på fellesskapet på ungdomsleir som trygt. Av den grunn opplever hun fellesskapet på ungdomsleir som bedre. Hun påpeker også at i fellesskapet på ungdomsleir så heier man på hverandre uansett. Det er lov å prøve seg og innimellom dumme seg ut uten at alle ler av deg. Man heier på hverandre og prøver å skape et trygt fellesskap hvor man kan være seg selv.

Jeg tror liksom at vi har fått fellesskap her på den måten at, okei, det høres sikkert skikkelig rart ut, men som for eksempel hvis noen gjør noe på scenen og det ikke er særlig bra, at for eksempel at alle heier og roper «Ja, bra» liksom og, det er alltid sånn. [...] Jeg føler liksom at vi blir tryggere på hverandre på den måten og derfor blir det et bedre fellesskap.

(Beate)

Ida tror at man på ungdomsleir «bryr seg» mer om hverandre. Dette tenker hun henger sammen med at mange som er på kristen ungdomsleir deler kristne verdier, hvor nestekjærlighet er en av dem. Hun opplever at man har et større fokus på det å bry seg om hverandre og se hverandre enn kanskje i andre fritidsaktiviteter. Dette er også noe Beate opplever. Hun trekker frem at lederne også legger opp til at man skal være åpen mot hverandre. Fordi lederne har et større fokus på det å være åpen kan kanskje også deltakerne få et større fokus på det. Dette er ikke nødvendigvis noe som trenere, dirigenter eller ledere i andre fritidsaktiviteter vil ha et fokus på. Samtidig som Ida sier at det kan variere fra person til person. På ungdomsleir oppleves det ikke like avhengig av personer. De opplever at det på ungdomsleir er mer naturlig at det skal være et fokus på det å være åpen mot hverandre, bry

seg om hverandre og møte hverandre med nestekjærlighet. Det er en verdi som går igjen hos ledere og deltakere, noe som gjør et slikt fokus mer naturlig på ungdomsleir.

Eivind er også enig i dette. Han føler måten man blir møtt på i en annen fritidsaktivitet er avhengig av personene der. Derimot opplever han fellesskapet på ungdomsleir som varmere. Det som for ham gjør fellesskapet varmere er å bli «*sett og tatt i mot*» av personene som er der. Dette gjør at han opplever fellesskapet på ungdomsleir «*helt annerledes*» enn på andre fritidsaktiviteter. Han påpeker også at det han tar med seg hjem fra ungdomsleir er den nestekjærligheten han møter. Det å kjenne på kjærligheten fra medmennesker og også det å kunne gi kjærlighet tilbake.

Den nestekjærligheten. Det er det jeg tar med meg hjem fra hver leir. Det å bli påminnet at man er elsket og at man kan elske tilbake. Det er det som bærer tyngst når jeg pakker sekken når jeg skal hjem fra leir. (Eivind)

4.4.4 Prestasjon

Noe flere av informantene dro frem var at i andre fritidsaktiviteter handler det ofte om prestasjon. Det handler om å prestere på en eller annen måte. Som Frida sa «*du skal være best i det og best i det*». Eller Guro som sa «*alle digger meg dersom jeg redder en straffe*». Hun opplever at dersom hun gjør noe som de andre på laget liker, får hun høy verdi på laget. Hennes verdi på laget vurderes ut i fra hvordan hun presterer. Eivind har også følt på at det handler om «*prestasjon og hvordan du gjør det*». Videre opplever han å få tilbake ut fra den innsatsen og prestasjonen han gir.

På ungdomsleir handler det derimot ikke om prestasjon eller om å være best. Guro følte at hennes verdi på laget ble bestemt ut i fra hennes prestasjon. På ungdomsleir opplever hun det annerledes. På ungdomsleir handler det ikke om å være best. Man er «*like mye verdt*» uten at man gjør noe spesielt. Eivind påpeker også at det er forskjellig på ungdomsleir. Han opplever at han ikke får sin verdi ut i fra hvor stor innsats eller hvor god prestasjon han gjør. På ungdomsleir får han sin verdi «*gratis*», og det er det han opplever som spesielt med fellesskapet på ungdomsleir.

Hvis jeg bare er her og gjør det samme som alle andre så er jeg på en måte like mye verdt uansett. (Guro)

Mens her så trenger du ikke å gi noe for å få noe tilbake. Her får du alt gratis. Og det er det som er spesielt med Gud da og med det fellesskapet. (Eivind)

Dette kommer også frem i samtalen mellom informantene i det første gruppeintervjuet.

Amalie: Du blir ikke best selv om du er den som ber den bønnen høyt for eksempel.

Guro: Nei, hvis jeg ber mer enn dere så betyr ikke det at jeg bedre enn dere liksom.

Frida: Men hvis du scorer mest så blir det jo sånn at «Åh, du er best!»

Her setter de igjen ord på forskjellen i fokuset på prestasjon. I andre fritidsaktiviteter kan man bli definert som «best» dersom man er god eller gjør noe bra, mens på ungdomsleiren blir man ikke «best» selv om man gjør mer enn andre. Videre tenker Guro at alle har «lik mulighet» til å gjøre det samme på ungdomsleir. Det er ikke noen som stiller sterkere enn andre. Alle har like muligheter til å gjøre det samme. I tillegg tenker informantene at noe av grunnen til at det ikke er så stort fokus på prestasjon på ungdomsleir er at det er vanskelig å bedømme hvem som er en «best mulig follower av Jesus», som Frida sa. De opplever at det er vanskelig å bedømme hvor god kristen man er. Mye fordi det ikke handler så mye om hva andre ser man gjør.

Det er litt vanskeligere å score mål hos Gud som vi andre ser kanskje. (Frida)

4.4.5 Oppsummering

Selv om det er fellesskap i alt, oppleves fellesskapene ulikt. Informantene opplever fellesskapet på ungdomsleir forskjellig fra fellesskapet i andre aktiviteter. Her trekker de frem at fellesskapet på ungdomsleir er mer aksepterende. Man godtar at man er forskjellig og det er rom for å være annerledes. Samtidig har de også noe til felles, nemlig troen. Informantene ser at ved å dele troen med hverandre får de et fellesskap på et dypere plan. De blir fortere og bedre kjent med hverandre fordi de deler noe på et dypere nivå med hverandre. Likevel betyr det ikke at alle vil definere seg som troende eller kristen, men informantene tenker at alle utforsker det litt. Informantene føler at ungdomsleir er et trygt sted hvor de kan være seg selv og utforske troen. I tillegg opplever informantene at man blir sett og tatt vare på. I motsetning til i andre fritidsaktiviteter slipper de å prestere for å få verdi i fellesskapet. De opplever at de er gode nok slik som de er.

4.5 Dele tro

Alle informantene i gruppeintervjuene ville definere seg selv som troende. Men hva vil det si å være troende? Dette var også noe de prøvde å svare på i intervjuene. Her fikk de muligheten selv til å definere hva det å være troende handler om for dem. For Beate handler det å være troende om å tro «*fullt og helt*» på Gud. I tillegg tenker hun at dette fører til at man prøver å være god mot hverandre. Amalie er enig med Beate, men hun gjør også definisjonen på en troende større. Det handler ikke bare om det å tro på Gud, men det å tro på «*at det finnes noe*». Uansett hva det er. Videre legger hun til at vi tror på forskjellige ting og tolker ting ulikt, også innenfor kristendommen. Frida tenker at det å være troende handler om noe inne i folk. Hun tror at det å være troende er noe man bare kan vite selv. Det er noe man «*velger selv*». Det kan være synlig gjennom det man gjør, men det trenger ikke være det. Derfor er det noe bare en selv vet. Ida og Hilde tenker at det å være troende handler om «*å kjenne*» det i seg selv. Det å kjenne at man har «*Gud i hjertet*» som Hilde sa. Ida mener det handler om å ha et «*bevisst forhold*» til det å tro på Gud.

Jeg vil si at det er at du har et bevisst forhold til Gud eller til Jesus. Det at du vet det og kjenner det i deg, at «Ja, jeg er en kristen». Jeg kjenner det at jeg har et bevisst forhold til det.

(Ida)

I dette underkapittelet skal vi se litt nærmere på hvor og med hvem informantene deler tro på kristen ungdomsleir. Her vil vi se nærmere på tema som fordommer, naturlig å dele tro og samtalegrupper.

4.5.1 «*De fremstiller det på en helt annen måte*»⁷

Selv om alle informantene vil definere seg selv som troende, er det ikke alle som synes det alltid er like enkelt. På spørsmål om hun vil definere seg selv som troende svarer Frida:

Ja, men jeg syns det er vanskelig hvis folk som ikke er troende kommer og snakker med meg om det. Hvis folk utenfra, for de har så mange fordommer mot det, [...]. Og da føler jeg at jeg må bortforklare det, hvis du skjønner [...] de fremstiller det på en helt annen måte. Og da er det litt sånn skummelt.

(Frida)

Frida opplever at ikke-troende fremstiller det å være troende annerledes enn hva hun føler det handler om. I tillegg føler hun at de også har «*fordommer*» mot det å være troende. Hun

⁷ Sitat av Frida

kjenner på at hun blir dømt uten at de egentlig vet hva det handler om. Noe som gjør at hun syns det er vanskelig å stå innenfor det valget hun har tatt. Dette fører til at hun innimellom velger å bortforklare det. Jeg har tidligere nevnt at Eivind snakket om at han føler han må «*gjemme*» sin egentlige identitet. At han ikke blir godtatt som den han er, fordi det blir sett på som annerledes. På ungdomsleir derimot opplever han at han kan være seg selv og slipper å gjemme det bort. Det kan tenkes at også han kjenner på fordommer blant ikke-troende venner, og dermed opplever det lettere å gjemme troen sin enn å stå opp for den.

Amalie deler Frida sin opplevelse. Samtidig som at hun også kjenner på at hun «*ikke vil benekte det*». Hun opplever å få mange spørsmål om troen hennes. Dette er spørsmål hun innimellom ikke har svaret på selv eller som hun føler ikke stemmer overens med hennes opplevelse av det å være troende. Av den grunn kjenner hun på at det kan være vanskelig å stå opp for hennes valg om å være troende. I møte med vanskelige spørsmål som hun selv ikke har svaret på blir hun mer usikker i diskusjonen. Derimot føler hun at det er tryggere å diskutere med andre som er i samme situasjon som henne. Det vil si andre som vil definere seg selv som troende, men som kanskje ikke har svaret på alt. David deler også Amalie sin opplevelse. Han synes det er lettere å snakke om tro og Gud med andre kristne. Derimot kjenner han på at det er vanskelig å snakke om dette med andre som ikke er troende eller kristne. Dette er fordi han føler de «*stiller spørsmål*» ved ting man har opplevd fordi de mener Gud ikke eksisterer. Noe som fører til at han kjenner på en frustrasjon over at hans opplevelser ikke blir tatt alvorlig. Av den grunn føler han at det er lettere å snakke med andre troende om troen sin.

4.5.2 *Naturlig*

På ungdomsleir føler derimot Amalie at det er naturlig å snakke om tro.

Men det som er forskjellen på liksom her og andre steder er at vi kan, hvis vi er, hvis noen er i humør til det så er det liksom, [...] det faller mer naturlig, hvis man føler for å prate om det så kan man bare prate om det. Det er ikke sånn at du må liksom finne noen og søke, du kan liksom bare snakke vanlig om det. (Amalie)

I motsetning til andre steder er det naturlig å snakke om tro på kristen ungdomsleir. Noe som kanskje ikke er så rart. Dersom noen ønsker å snakke om tro oppleves det som helt naturlig. Samtidig betyr ikke det at man snakker om tro hele tiden. Beate trekker frem at hun prater

mer om «*andre ting*» med hennes venner på ungdomsleiren. Likevel oppleves det ikke unaturlig å skulle snakke om tro dersom man har behov for det. Frida ser ikke på det å dele tro på ungdomsleir som en «*big deal*», i motsetning til på skolen hvor hun føler det kan bli «*litt snålt*» om hun hadde delt tro.

Ida forteller om at hennes vennegjeng snakket om tro på denne ungdomsleiren. Det skjedde før de skulle legge seg. De snakket sammen og etter hvert kom de også inn på tro. Ida føler også at hun kan dele og snakke om tro med alle på ungdomsleir. Både venner og ledere. Noe hun også gjorde på denne ungdomsleiren. Det å snakke om tro, for Ida, starter som en samtale uansett hvem det er med. Dersom hun har behov for å snakke om tro eller kommer inn på det i en samtale opplever hun at det er naturlig å snakke med alle som er på ungdomsleir. Det er ikke noe spesielt, men helt naturlig.

Også Eivind er enig i dette. Han føler det er naturlig å snakke med hvem som helst på ungdomsleir uten at det blir flaut eller upassende. Han har også snakket med deltakere, ledere og prester på ungdomsleirer fordi han er interessert å høre ulike meninger blant dem. Videre ser han en sammenheng mellom at det er naturlig å snakke om tro og fellesskapet. Det at fellesskapet er åpent og aksepterende gjør at det å dele tro ikke er skummelt. Hilde deler denne opplevelsen med Eivind. Fordi alle er «*så åpne om alt*» føler hun det er «*enkelt å dele noe*». Spesielt trekker hun frem at det er «*enkelt å snakke med alle*». Hun trenger ikke å kjenne vedkommende godt for å dele noe med dem. Selv om hun kanskje ikke har pratet så mye med dem tidligere opplever hun at hun blir møtt med en åpenhet som gjør at hun kan dele tro med dem.

4.5.3 *Dele med alle på ungdomsleir?*

Som vi har sett var det flere av informantene som følte de kunne dele tro med alle på ungdomsleiren. Samtidig var det også noen som opplever at det er vanskeligere å dele tro med lederne. Dette var det spesielt det første gruppeintervjuet som satt ord på. Amalie drar frem at hun kjenner på at det ikke alltid er naturlig å dele tro med lederne. Fordi hun ser på lederne som «*høyere*» på rangstigen enn henne selv, føler hun det kan være vanskelig å skulle prate med lederne om tro. Da vil Amalie heller snakke med sine venner som står mer likt som henne. Frida kjenner på at hun må ha en grunn til å snakke med lederne. Det oppleves ikke naturlig for henne bare å begynne å snakke om tro med lederne. Dette er det også flere i hennes gruppe som er enig i.

- Frida: Jeg føler kanskje at man trenger ha et problem for å snakke med lederne om det. At du må liksom ha et problem, jeg vet ikke.
- Amalie: Det må liksom være noe der.
- [...]
- Frida: Jeg føler du må ha et probl...du må ha, ikke et problem, men du må liksom ha noe, en begrunnelse.
- Beate: Spørsmål.
- Amalie: Situasjon.
- Frida: Ja, ett eller annet.

Samtidig opplever de at lederne er opptatt av at man ikke må ha en grunn for å snakke med dem. At alle som vil eller trenger det kan komme og snakke med lederne. Dersom de hadde hatt et behov for det vet de at det er «*helt trygt*». Likevel føler de som sagt at de må en grunn eller et behov for å snakke med lederne om tro. De kjenner ikke på behovet for å snakke med lederne om tro.

Alle ledere er veldig flinke på få frem at vi kan. At de som trenger det kan prate med lederne og at det er helt trygt, så jeg føler meg helt trygg på det. Men likevel er det, hvis det ikke er noe sånn alvorlig føler jeg det er lettere å bare prate med hverandre. (Amalie)

Dersom Frida har delt noe med lederne føler hun det blir «*flaut*» eller «*kleint*» i etterkant. Guro er enig i at det kan bli «*klein stemning*» dersom man deler tro med ledere. Amalie kjenner på at det man har delt fortsatt «*ligger der*» etter man har pratet sammen. Frida sier også at hun føler seg «*dømt*» av lederne, selv om hun egentlig ikke vet hva de tenker. Frida blir flau fordi hun tror lederne tenker på det hun sa hele tiden. Ved å dele tro med lederne gjør Frida seg selv sårbar. Hun åpner seg opp om hva hun tror og føler, noe som også gjør at hun blir sårbar ovenfor lederne. Dette kan henge sammen med at hun ikke føler hun kjenner lederne så godt. Ved å åpne seg opp for lederne får lederne mer informasjon om henne og hvem hun er. Samtidig som lederne blir bedre kjent med henne setter hun seg også i en sårbar situasjon. Dette kan være med på å gjøre henne flau eller klein i etterkant.

4.5.4 Samtalegrupper

Beate setter stor pris på samtalegruppene på ungdomsleiren. Nettopp fordi hun føler dette er et sted hvor hun kan ta opp ulike spørsmål eller ting hun lurer på.

Det er kanskje derfor også, jeg synes også som de andre at det er litt sånn at man bør ha et spørsmål eller noe sånt som man har tenkt på en stund som man vil prate med, og det er derfor det er veldig viktig med de gruppene igjen da, for der er det sånn at man prater om løst og fast og da kommer man inn på det som man lurer på uten at det trenger å bli sånn at «Du, dette lurer jeg på. Dette må vi snakke om.» Liksom, at det blir mer sånn en naturlig måte. (Beate)

Samtalegruppene blir for Beate et trygt sted hvor hun kan ta opp ting hun lurer på. Det skjer også på en «*naturlig måte*» uten at hun må legge det frem som noe hun lurer på. Guro er enig i at i samtalegruppene kan man «*spore samtalen*» inn på det man ønsker. På den måten blir det en diskre måte å ta opp det man lurer på. Samtalegruppene er et sted hvor de føler de kan ta opp alt. Det er ikke noe som blir for dumt eller teit. Fordi samtalegruppene er noe som lederne på ungdomsleiren har ansvar for blir det også et naturlig sted å ta opp ulike spørsmål. Det er ikke noe informantene fysisk må oppsøke for å kunne prate om tro eller noe annet de lurer på.

Samtalegruppene er også et sted hvor deltakerne på ungdomsleir kan dele tro med hverandre. Guro forteller om en samtalegruppe hvor man delte «*vitnesbyrd*» med hverandre. Hun opplevde at deltakerne åpnet seg opp for hverandre og det syns hun gjorde samtalegruppen «*veldig spennende*». David liker også at man kan snakke sammen om diverse i samtalegruppene. Både det å dele erfaringer og det å ta opp spørsmål som man lurer på opplever han som godt. Samtalegruppene er for David et sted hvor han kan diskutere og snakke om det man lurer på, samtidig som man også kan dele erfaringer med hverandre.

4.5.5 Oppsummering

Selv om alle informantene definerer seg selv som troende er det flere som opplever at det kan være vanskelig å stå inne for det valget. I møte med ikke-troende opplever de å bli møtt med fordommer og tanker rundt hva det vil si å være troende som de ikke føler stemmer overens med deres opplevelse. Dette gjør at noen velger å bortforklare det eller å gjemme seg bak en maske. Derimot føler de at det er mer rom for å snakke om tro på ungdomsleir sammen med andre som befinner seg på samme sted. Det oppleves naturlig å snakke om tro på

ungdomsleir. Likevel er det ikke alle informantene som opplever det like naturlig å snakke med lederne om tro. De tenker det må være en grunn til at de skal snakke med lederne om det. Det oppleves ikke naturlig å gå bort til en leder for å snakke om tro med mindre de har noe de lurer på. Kanskje fordi det ikke oppleves som naturlig føler de seg flau i etterkant dersom de først har delt noe. Dette fordi de har åpnet seg opp og gjort deg selv sårbare for noen. Samtidig trekker de frem samtalegruppene som en naturlig setting hvor man kan ta opp det man lurer på. Her trenger det ikke bli tydelig at dette er noe man har lurt på, men man kan diskre spore samtalen inn på det.

4.6 Oppsummering av funn

Før jeg intervjuet informantene min lurte jeg på hvorfor de valgte å dra på kristen ungdomsleir. Hva var det som gjorde at de valgte å bruke tid i ferien sin til å dra på kristen ungdomsleir? Etter å ha intervjuet informantene og analysert materialet ser jeg nå at de dra på kristen ungdomsleir for å få påfyll, både sosialt og åndelig. Informantene peker på at man klarer å kombinere og balansere det på en god måte på kristen ungdomsleir. Dette skiller seg fra tankegangen om at ungdommer deltar på kristen ungdomsleir eller i kristent ungdomsarbeid på grunn av kule aktiviteter. I tråd med det Dean snakker om kommer ikke ungdommene på grunn av de kule aktivitetene (Dean, 2004, s. 2). De ønsker ikke å underholdes og aktiviseres, selv om de kanskje setter pris på dette også, men de kommer først og fremst for å få påfyll. Her inkluderes også sosialt påfyll som kan inneholde underholdning og ulike aktiviteter. Likevel fokuserer informantene mer på fellesskapet dem imellom, enn på aktivitetene de gjør på kristen ungdomsleir. Når det gjelder åndelig påfyll snakker informantene om undervisning av leirpresten eller leirdiakonen, men også spesielt samtalen med hverandre hvor de kan dele og reflektere sammen.

Det sosiale påfyllet henger tett sammen med kristent fellesskapet på ungdomsleir. Mange av informantene snakket om at de følte seg ensom hjemme i sin menighet. De kjenner på å være den eneste ungdommen i menigheten, og føler seg til tider ganske alene. Derimot opplever de å være en del at fellesskap med andre ungdommer på ungdomsleir. På ungdomsleir ser informantene at det finnes flere ungdommer i Metodistkirken, selv om de kanskje ikke befinner seg i deres menighet. Samtidig peker informantene på at fellesskapet på ungdomsleir skiller seg fra fellesskap i andre fritidsaktiviteter. De føler det er større rom for å være seg selv på ungdomsleir. Det at man blir sett og akseptert som den man er. Man slipper å skjule deler

av seg selv for å oppleve at man blir godtatt. I tillegg opplever informantene at fellesskapet er trygt og at man ser og bryr seg om hverandre.

Informantene opplever seg akseptert og trygge i fellesskapet på ungdomsleir. De opplever at det er rom for å være seg selv. Alle aspekter ved seg selv. Det at fellesskapet er aksepterende og trygt gjør at informantene føler de kan dele deler av sitt liv de ikke finner rom for andre steder. Nemlig troen sin. Andre steder opplever de å bli møtt med fordommer og mange spørsmål dersom de sier de er troende. Derimot oppleves det naturlig å snakke om troen på ungdomsleir dersom de ønsker det. Enten det er erfaringer de ønsker å dele eller spørsmål som de har. De kan dele med hverandre samtidig som de også får undervisning som de kan knytte opp mot troen sin. Jeg tror det er her informantene får åndelig påfyll. Det å dele troen sin med hverandre, dele erfaringer med hverandre, reflektere sammen og lære noe nytt. Gjennom å dele med hverandre opplever også informantene å komme nærmere hverandre og nærmere Gud.

5 Drøfting

Med utgangspunkt i funnene fra analysen av materialet skal vi nå se nærmere på hvordan vi kan svare på problemstillingen. Jeg har valgt å la materialet stå mest mulig for seg selv i analysen. Her skal jeg drøfte funnene i analysen opp mot teorien for å best svare på problemstillingen. Problemstillingen er: *På hvilken måte opplever ungdommer på kristen ungdomsleir trosutvikling i fellesskap med hverandre?* I tillegg har jeg underspørsmålene:

- a) *Hvordan opplever ungdommer fellesskapet på kristen ungdomsleir?*
- b) *Hvilken betydning har fellesskapet for ungdommenes trosutvikling?*

Drøftingen er delt inn i to underkapitler som knyttes til problemstillingens underspørsmål. Hovedfokuset vil være på del b av problemstillingen.

5.1 Hvordan opplever ungdommer fellesskapet på kristen ungdomsleir?

I analysen av materialet ser vi at det er noen tema som går igjen med tanke på informantenes opplevelse av fellesskapet på kristen ungdomsleir. I dette underkapittelet skal jeg ta for meg disse temaene. Jeg har valgt å fokusere på temaene; flere ungdommer, et aksepterende og trygt fellesskap og et dypere nivå. Disse temaene mener jeg klarer å inkludere det meste som kom frem i analysen.

5.1.1 *Fellesskap med andre kristne ungdommer*

Det kan virke som om flere av informantene kjenner på ensomhet hjemme i menigheten sin. De har en opplevelse av å være en av få ungdommer eller den eneste ungdommen i menigheten. K. C. Dean påpeker at hun tror ungdommers største frykt er å bli ensom (Dean, 2004, s. 224). Dersom det stemmer kan man se en sammenheng med at informantene trekker frem det å være flere ungdommer samlet på ungdomsleir som viktig. På ungdomsleir kjenner de ikke like sterkt på følelsen av å være ensom. I tillegg til å være mindre ensom handler det også om å være med ungdommer som befinner seg i samme situasjon som dem. De står på lik linje med hverandre og har større forståelse for hva man går igjennom. Dean mener ungdom leter etter noen som forstår hvordan det er å være i deres situasjon. Noen som bryr seg, har kunnskap om og forstår situasjon de befinner seg i (Dean, 2004, 180f). Hvem forstår bedre hva de opplever i hverdagen enn andre ungdommer som befinner seg mer eller mindre i samme situasjon? Det å befinne seg i noenlunde lik situasjon gjør at man har en fordel for å

sette seg inn i hvordan andre har det. På den måten kan man lettere forstå hva andre går gjennom.

Dean snakker videre om at gjennom å vise at man bryr seg og har forståelse for den situasjonen de befinner seg i, kan man vise ungdom trofasthet. Det å være der for ungdommene. I utgangspunktet tenker nok Dean at det er de voksne i kirken som skal vise ungdom Guds trofasthet. Samtidig sier hun også at gjennom å ha opplevd Guds trofasthet kan også ungdom vise andre Guds trofasthet (Dean, 2004, s. 90f; 180f). Selv om voksne ikke befinner seg i samme situasjon som ungdommene, betyr ikke det nødvendigvis at de har mindre forståelse for deres situasjon. Voksne har også vært ungdom en gang. Kanskje har de en eller gang vært i samme eller en lignende situasjon, og dermed har forståelse for det. Ved å ha vært i tilsvarende situasjon kan man også ha noen tanker om og erfaringer med hva man kan gjøre i den situasjonen. Dean hevder at ungdom ser etter noen som bryr seg om dem, nok til å dele av seg selv med dem. Slik som Eivind etterlyste av voksne i menigheten sin. Dette kommer vi tilbake til i neste underkapittel.

5.1.2 Et aksepterende og trygt fellesskap

Informantene opplever fellesskapet på ungdomsleir som aksepterende og trygt. Dette fører til at de kan være seg selv hundre prosent på ungdomsleir. Selv om deltakerne på ungdomsleir har ulike interesser og hobbyer, opplever informantene at man aksepterer det. Det er ikke slik at alle må være lik. Det er akseptert å være forskjellige. Det kan se ut som om kristen ungdomsleir er et moratorium. Med det menes et sted hvor ungdom får pause fra det å være ansvarlig, men kan leke, utforske og gjøre opprør. Dean hevder at det finnes få slike steder i dag. Hun tenker at ungdom lever under et stadig press til å være voksen og være ansvarlig (Dean, 2004, s. 81). Det virker som om informantene opplever kristen ungdomsleir som et moratorium, et trygt sted der de kan slappe av og finne ut av ting. Det forventes ikke at man har svaret på alt, men man kan utforske det sammen. Informantene trekker også frem at de slipper å tenke på prestasjon. Det at deres verdi ikke kommer ut i fra hva de gjør, men hvem de er. På den måten slipper de å fokusere på å være best, men kan prøve, teste og kanskje feile litt. Fellesskapet er trygt nok til at de kan være seg selv eller finne ut av hvem de er.

I tillegg snakker informantene om at de opplever at man bryr seg om hverandre på ungdomsleir. Man ser hverandre, bryr seg om og heier på hverandre. Ida knytter dette til

nestekjærlighet. Nestekjærlighet er en kristen verdi som man deler på kristen ungdomsleir og viser det gjennom å bry seg om hverandre. Eivind trekker også frem nestekjærlighet som viktig for ham på ungdomsleir. Det at han kjenner at han er elsket og kan elske tilbake. Dean tenker at ved å kjenne og bli fylt av Guds kjærlighet, vil den også spres videre fra deg (Dean, 2004, s. 107). Det fremstår at Eivind er enig med Dean. Når han blir påminnet om at han er elsket og kjenner på kjærlighet fra andre og Gud, gir han også denne kjærligheten tilbake til Gud og andre. På den måten spres Guds kjærlighet seg. Ida tenker at Guds kjærlighet viser seg som omtanke for andre. Her kan vi se en likhet med det Dean kaller for formaning. Det å bry seg om hverandres trivsel. Altså det å bygge hverandre opp gjennom oppfordring og oppmuntring. På den måten veileder man hverandre til å bli en Jesu etterfølger (Dean, 2004, s. 182f). Om ungdommene blir veiledet til å bli Jesu etterfølgere på kristen ungdomsleir er vanskelig å si. Det var ikke noe de ga uttrykk for. Samtidig opplevde de at det trygge fellesskapet ga dem rom til å utforske troen i et trygt fellesskap hvor andre heier på og bryr seg om dem. Dette kan igjen veilede dem til å bli en Jesu etterfølger.

5.1.3 «Alle har et ønske om å være her for noe mer enn seg selv»⁸

Dean mener at ungdom søker å bli midlertidig transportert utenfor våre grenser til en ny eksistens. Hun mener at ungdom søker «ute av seg selv»-opplevelser. Dette kaller hun å «bli høy», fordi hun ser likhetstrekk ved dette med å være høy på narkotiske stoffer. Gjennom slike opplevelser mener Dean at ungdom får en opplevelse av å være en del av noe større, at det finnes noe mer der ute (Dean, 2004, s. 96). Det er interessant at ingen av informantene drar frem slike «ute av seg selv»-opplevelser som Dean mener de søker. Samtidig ble det heller ikke stilt spørsmål som gikk direkte på dette i gruppeintervjuene. Noe som kan være årsaken til at dette ikke ble trukket frem.

Derimot snakker informantene om en opplevelse av at ungdommene på kristen ungdomsleir er der for noe mer enn seg selv. Det virker som om det er en forståelse blant deltakerne på ungdomsleir at det finnes noe mer der ute. At man er en del av noe større. Beate og Frida uttrykte at det kanskje ikke er alle deltakerne som vet helt hva de tror på, men likevel tenker de at man ønsker å utforske det litt. Amalie mener at fellesskapet på kristen ungdomsleir er dypere. Dette mener hun henger sammen med at man deler tanken om at det er noe mer.

⁸ Sitat av Frida

Amalie knytter eksplisitt dette til at man deler «den alvorlige kristne delen». Det betyr ikke at alle er kristne, men at man likevel deler verdiene og ønsket om å utforske det mer.

Tanken om at man er en del av noe større kan også knyttes til opplevelsen av å være en del av et fellesskap. Vi har sett at informantene opplever at det finnes flere ungdommer som er som dem når de kommer på kristen ungdomsleir. Ved å være på kristen ungdomsleir opplever de å få et fellesskap med andre kristne ungdommer som vi har sett på tidligere. Samtidig tolker jeg ikke Dean dit at det er dette hun snakker om når hun peker på at ungdommene lengter etter å være en del av noe større. Dean snakker om transcendens, det som er der ute. Det finnes noe der ute som man er en del av, en større sammenheng.

5.2 Hvilken betydning har fellesskapet for ungdommenes trosutvikling?

Vi har nå sett på hvordan informantene opplever fellesskapet på kristen ungdomsleir. I denne delen skal vi gå videre til å se på hvilken betydning dette fellesskapet har for ungdommenes trosutvikling. Her har jeg valgt å fokusere på fordommer og venner på et dypere plan.

5.2.1 «Du blir liksom dømt uten at de egentlig vet på en måte»⁹

«Kjedelig og gammeldags? Nei, bare kristen.» er et leserinnlegg som ble publisert 17. september 2018 i Aftenposten. Dette var et leserinnlegg skrevet av ei 19 år gammel jente som begynte å studere denne høsten. Hun uttrykker frustrasjon over en følelse av å bli sett ned på og møtt med fordommer kun fordi hun har valgt å tro. På grunn av hennes tro og valget hun tok, opplevde hun å bli sett på som kjedelig, gammeldags og konservativ. Hun opplevde også at andre gjorde narr av hennes valg om å tro. Avslutningsvis oppfordrer jenta medstudenter og andre unge til å respektere ungdom som har valgt å tro. Både det å vise toleranse og forståelse for at noen har tatt andre valg enn de selv (Anonym, 2018).

I erkjennelse av min kristne tro blir jeg møtt av ignorant respons som «så du er imot homofili, da?» og «tør du ikke banne?», som om dette var kjernen i religionen. (Jente, 19 år)

Aftenposten har også tidligere publisert leserinnlegg som omhandler samme tematikk. Noen av disse er «Jeg tror ungdommer er redde for å tro på noe, fordi mennesker er så dømmende» publisert i 2017 (Anonym, 2017), og «En bønn fra den kristne til ateisten» publisert i 2016

⁹ Sitat av Frida

(Michelet-Rosø, 2016). Også disse innleggene avslutter med å be om at andre skal respektere deres valg.

I tråd med disse innleggene gir også informantene uttrykk for dette. De blir møtt med fordommer og blir tillagt meninger de ikke har. Dette fører til at Frida innimellom velger å bortforklare at hun er troende. Amalie derimot ønsker ikke å benekte at hun er troende, samtidig som hun også opplever det vanskelig å skulle ta en diskusjon på et tema hun er usikker på. Dette gjør at hun føler seg tryggere i fellesskapet på ungdomsleir med andre ungdommer som også tror. Nicholas M. Shepherd snakker om skillet mellom «faith out there» og «faith in here». Han ser at det er en kontrast mellom det å uttrykke tro i kristne fellesskap og i andre fellesskap, som for eksempel på skolen. I hans forskning ser han også at ungdom reagerer ulikt på å bli møtt med kritiske spørsmål og fordommer. Han skiller mellom en beskyttende og en proaktiv strategi (Shepherd, 2010, s. 154).

En beskyttende strategi handler om å skjule deler av seg selv for å passe bedre inn i miljøet (Shepherd, 2010, s. 154). Litt slik som Eivind snakker om når han føler han må gjemme seg bak en maske eller en falsk identitet. Dette fordi deler av hans identitet ikke blir akseptert i andre fellesskap. Derimot opplever han det som en lettelse å være i det kristne fellesskapet på ungdomsleir fordi han kan være seg selv med alle sine aspekter. Fordi han opplever fellesskapet som trygt og aksepterende, kan han være seg selv på kristen ungdomsleir. En proaktiv strategi handler om å forsvare seg selv og føle seg styrket av at troen blir testet. Det å tørre å stå opp for det valget man har tatt og kjenne på at det gir styrke i etterkant (Shepherd, 2010, s. 154). Det var ingen av mine informanter som ga uttrykk for dette. Samtidig som Amalie ga uttrykk for at hun ikke ønsker å benekte det eller bortforklare det. Likevel opplever hun at det er vanskelig å ta diskusjonen fordi hun føler seg usikker. Dette henger kanskje sammen med at hun opplever at hun ikke har nok kunnskap om ulike tema som diskuteres. Shepherd trekker her frem at det kan være godt å være del av et kristent fellesskap hvor man kan lære av og heie på hverandre. Kanskje er det dette Amalie og David tenker på når de snakker om at det er lettere å snakke med andre kristen ungdommer om tro. Det å snakke om det i trygge rammer. Både det å få svar på det de lurer på, men også å ha et sted hvor de kan reflektere og diskutere med hverandre, og lære av det.

Komplisert teologi

Som vi så over, uttrykte Amalie at hun føler seg usikker i diskusjon med ikke troende. Hun føler at hun selv blir usikker dersom man får spørsmål og påstander som man ikke har svaret på selv. Det kan se ut til at hun føler at hun ikke har nok kunnskap selv til å snakke og diskutere ulike deler ved troen hennes. Dean kritiserer kristent ungdomsarbeid for å forkynne «kompis teologi» fremfor mer komplisert teologi (Dean, 2004, s. 105). Kanskje er det nettopp dette Amalie etterlyser? Mer komplisert teologi, som kan gi henne mer tyngde i møte med spørsmål av ikke-troende. Undervisning hvor hun både lærer mer og får reflektere over troen sin. Samtidig trekker Eivind frem undervisningen som viktig på ungdomsleir. Han mener at gjennom undervisningen lærer han mer om Gud og hvordan han kan komme nærmere han. Hilde mener at hun gjennom undervisningen lærer nye ting, samtidig som hun også blir minnet på andre viktige ting. Det kan virke som om både Eivind og Hilde opplever at undervisningen gir dem det de trenger. Likevel snakker de ikke om at undervisningen hjelper dem i møte med spørsmål og diskusjoner med ikke-troende. Hvis vi ser på Amalie, kan det tenkes at undervisningen ikke tar opp temaer og emner som man blir konfrontert med av ikke-troende. Kanskje trenger ungdommene at man fokuserer litt mer på trosforsvar slik at de føler de har nok kunnskap til å ta diskusjonen?

Beate trekker frem samtalegruppene som et sted hvor hun føler hun kan spørre om det hun lurer på. Det er en naturlig setting hvor hun diskret kan spore samtalen inn på det hun lurer på uten å måtte si tydelig «Dette lurer jeg på». Shepherd snakker også om hvordan ungdomsgruppa kan oppleves som et sted hvor man kjenner på trygghet og støtte. Det er et sted hvor man kan dele sine bekymringer, erfaringer og håp (Shepherd, 2010, s. 153). Sett i sammenheng med det vi så over kan vi se at samtalegruppene kan være et sted hvor ungdommene lærer av hverandre. Et sted hvor de kan ta opp spørsmål og diskutere det som kommer opp. På den måten får de reflektere over hva de tror på. Ved å måtte formulere sin tro og sine standpunkter i en trygg gruppe kan det kanskje bli lettere å ta diskusjonene også i andre sammenhenger. På den måten har de allerede tenkt over hva de mener, og kan dermed lettere uttrykke det. Dersom man ikke har snakket om hva man tror på, og er usikker selv, er det heller ikke lett å stå opp for det man tror på i en diskusjon med noen som har tydelige standpunkter.

5.2.2 Venner på et dypere plan

Det å søke noen som har forståelse for situasjonen man befinner seg i henger også sammen med det å søke noen som forstår hvordan det er å være «meg» som Dean nevner under lidenskap som fellesskap. Ungdom søker noen som virkelig kjenner dem, også på et dypere plan (Dean, 2004, s. 116ff).

Åndelig vennskap

Dean drar fram «åndelig vennskap» som et begrep. Det hun legger i åndelig vennskap er å ha fellesskap med Gud og andre. Ved å la relasjonen til Gud være grunnlaget for vennskapet kommer man nærmere Gud og hverandre. Det vil si gjennom å dele troen på Gud med hverandre, kommer man nærmere hverandre som venner (Dean, 2004, s. 140f; 230ff). Amalie er den informantene som gir størst uttrykk for at hun føler man har fellesskap på et dypere plan på ungdomsleir. Hun ser at troen på Gud ligger dypere i mennesket, som også gjør at man deler noe dypt med hverandre i fellesskapet. Fordi man deler noe på et dypere plan med hverandre, opplever Amalie at hun blir fortere og bedre kjente med ungdommer på kristen ungdomsleir. Det kan se ut til at Amalie snakker om åndelige vennskap her. Vennskap bygges på relasjonen til Gud. Noe som fører til at man blir bedre kjent med hverandre, og gjennom å bli kjent med hverandre drar hverandre nærmere Gud. Hilde deler også denne forståelsen med Amalie. Hun forteller at hun opplever å komme nærmere Gud og sine venner gjennom å dele tro og liv med dem.

Samtidig som informantene opplever åndelig vennskap på ungdomsleir, kan det også se ut til noen av informantene savner dette hjemme i menigheten sin. Både David og Eivind fortalte at de føler det er lite rom for å dele tro og vitnesbyrd hjemme i menigheten. De savner noen som virkelig kjenner dem hjemme i sin menighet. Ikke bare noen som ser og hilser på dem, men noen som også kan dele det åndelige med dem. Jeg forstår det slik at de savner åndelige vennskap.

Åndelige foreldre

Torbjörg Oline Nyli introduserte begrepet «åndelige foreldre» i sin masteroppgave i 2014. Hun har i etterkant skrevet boken *Etterlysning: Åndelige foreldre* som ble utgitt i 2015. Det Nyli legger i det å være åndelige foreldre er «*personer som på ulikt vis velger å vise omsorg og gi veiledning om tro og liv til noen som er yngre enn seg selv.*» (Nyli, 2015, s. 19). Videre

understreker hun at alle kan være åndelige foreldre uavhengig av alder, sivilstatus eller om man har egne barn. Vi ser at det er det likheter mellom Deans begrep åndelig vennskap og begrepet åndelige foreldre som Nyli bruker. Begge handler om å dele troen med hverandre og på den måten ha en relasjon med hverandre på et dypere nivå. Spesielt ser vi en sammenheng mellom åndelige foreldre og åndelige venner som mentor. Det å kunne gi støtte, råd og veiledning i møte med det som skjer i livet.

Samtidig opplever jeg at de fokuserer litt forskjellig. Spesielt synes jeg dette kommer til uttrykk i valg av begrep. «Vennskap», som Dean bruker, handler om en relasjon mellom to personer hvor Gud er grunnlaget for relasjonen (Dean, 2004, s. 230). Hun opererer ikke med en alders begrensning. Det kan være jevnaldrende, eldre eller yngre. Ved å bruke «vennskap» viser også Dean at begge er likestilt ovenfor hverandre. Selv om en mentor er en som gir veiledning og råd, er det også der en forståelse om at man kan ha en gjensidig relasjon hvor man gir veiledning til hverandre. Nyli har valgt å bruke «foreldre». For henne handler det om å ta en foreldrerolle for noen som ikke er dine egne barn. «Barna» kan være både barn, unge og voksne. Det handler om å se noen som er yngre enn deg, vise omsorg og gi veiledning (Nyli, 2015, s. 19). Ved å bruke «foreldre» viser Nyli at man har forskjellige roller. Noen er foreldrene og noen er barna. Det er noen som skal gi omsorg og veiledning, og det er noen som skal motta det.

Ja takk, begge deler

Så hva er det Eivind og David etterlyser? De lengter etter noen de kan dele sitt åndelige liv med. Noen å dele tro og liv med. Dette kan gå inn under begge begrepene. Samtidig påpeker Eivind at han opplever at voksne ikke vil dele tro og erfaringer med ham, og tror det henger sammen med at voksne ikke ønsker å ha for stor påvirkning på livene til ungdommer. Her kan det virke som om Eivind etterlyser et vennskap med voksne. Hvor de begge er likestilt og kan dele tro og erfaringer med hverandre. Samtidig kan det også virke som han søker noen som kan gi ham veiledning og råd innimellom. Det kan virke som om Eivind søker etter et åndelig vennskap, kanskje med fokus på en mentor. David ønsker hjelp til å komme nærmere Jesus. For han kan dette skje gjennom samtale, men også gjennom vitnesbyrd. På den måten kan han få veiledning til å reflektere over hvordan han kan komme nærmere Gud og Jesus. David ønsker kanskje en åndelig forelder som kan hjelpe ham med å utvikle troen sin videre. Også David kan søke en åndelig mentor. Her ser vi at de ønsker både åndelige vennskap og

foreldre. Som Dean og Foster sa søker de nok ulike roller ved åndelig vennskap. Det er større likheter mellom en åndelig venn som en mentor og åndelige foreldre. Selv om det er noen ulikheter er det mye det samme. Det kan virke som om informantene søker både kamerater, sjelevenner og mentorer.

Åndelige foreldre, kan ifølge Nyli, oppstå på ungdomsleir (Nyli, 2015, s. 17). Siden deltakerne på ungdomsleiren er omtrent på samme alder er det kanskje mer nærliggende å snakke om åndelig vennskap mellom deltakerne. Samtidig kan kanskje de eldste deltakerne være åndelige foreldre for de yngste deltakerne. Dette ble ikke nevnt av informantene. Derimot snakket informantene om forholdet til lederne og det å dele tro med dem. Som nevnt opplevde Amalie lederne som høyere på rangstigen enn deltakerne, og dersom det ikke var noe alvorlig var det like greit å snakke med vennene sine. Her ser vi kanskje forskjellen på åndelig vennskap og åndelige foreldre i praksis. Vennskapet mellom to likestilte ungdommer hvor man kan prate om livet og troen, og foreldrene som man går til når man har vanskelige spørsmål eller trenger hjelp.

Vi så også at Frida følte seg sårbar de gangene hun åpnet seg opp for lederne. Hun kjente på at hun ble flau og klein, og følte lederne tenkte på det hele tiden. Det å være sårbar mener Dean er et kriterium for å bli kjent på et dypere plan. Ved å åpne seg for andre gir man også den andre parten makt (Dean, 2004, s. 116ff). Dermed er det Frida føler helt i tråd med det Dean mener ligger i det å virkelig kjenne hverandre. Samtidig er det ingen informanter som drar frem det å bli flau eller klein dersom man prater med andre ungdommer på ungdomsleir. Selv om de ikke drar det frem, betyr det ikke at de ikke føler på det. Likevel synes jeg det er interessant at det ikke nevnes. Betyr det at det føles forskjellig å dele med jevnaldrende i forhold til folk som er eldre? Dersom det er tilfellet, kan vi se viktigheten av åndelig vennskap, da med tanke på kamerater, som et trygt sted å dele tro. Man kan kanskje også tenke at dette henger sammen med at man deler vanskeligere og mer alvorlige ting med lederne, som Amalie sa. Dermed blottlegger man seg mer for lederne enn deltakerne. Av den grunn ser vi hvor viktig det er å ha åndelige foreldre eller åndelige mentorer som kan være der for og gi veiledning til ungdommene. Samtidig er det vanskelig å dra den konklusjonen uten å ha spurt nærmere om hva informantene tenker om det. Likevel kan vi si at det virker som om informantene søker ulike åndelige vennskap. Både kamerater og mentorer, eller åndelige foreldre. Kanskje er det også noen som opplever å finne sjelevenner på kristen ungdomsleir.

6 Avslutning

Avslutningsvis vil jeg oppsummere funnene i drøftingen knyttet til de to underspørsmålene. Videre vil jeg til slutt prøve å gi en konklusjon på hovedproblemstillingen.

6.1 Hvordan opplever ungdommer fellesskapet på kristen ungdomsleir?

Det første underspørsmålet i problemstillingen var «*Hvordan opplever ungdommer fellesskapet på kristen ungdomsleir?*» Vi har sett i analysen og drøftingen at det er flere ting informantene drar frem om deres opplevelse av fellesskapet. Spesielt fokuserer de på at fellesskapet er trygt og aksepterende slik at de kan være seg selv. Informantene opplever at ungdomsleiren er et sted hvor de kan utforske og teste ut, både seg selv, men også troen sin. Man kan si at kristen ungdomsleir oppleves som et moratorium av informantene, et fristed hvor de kan slappe av og utforske ting i trygge omgivelser. I tillegg til at fellesskapet oppleves trygt og aksepterende, opplever informantene at man bryr seg om hverandre. Man er åpen mot hverandre og viser hverandre omsorg.

Fordi mange av informantene tilhører små metodistmenigheter var det flere som dro frem det å være flere ungdommer sammen. Som en av få, eller den eneste ungdommen hjemme i menigheten, var det godt å kunne ha et fellesskap med andre kristne ungdommer. På den måte virket det som om informantene ikke kjente like sterkt på ensomheten. De opplevde å være flere ungdommer, selv om det ikke nødvendigvis var flere i menigheten. Informantene drar også frem at de opplever at fellesskapet på kristen ungdomsleir ligger dypere, enn fellesskapet i andre fritidsaktiviteter. Dette knytter de til at man deler troen med hverandre. Selv om kanskje ikke alle deltakerne på kristen ungdomsleir vil definere seg selv som kristen, opplever informantene at alle er der for noe mer enn seg selv og at man ønsker å utforske det. Her ser vi også viktigheten av å ha et trygt og aksepterende fellesskap. Ved at fellesskapet føles trygt og aksepterende kan deltakerne utforske troen sin på ungdomsleir.

6.2 Hvilken betydning har fellesskapet for ungdommenes trosutvikling?

Det andre underspørsmålet i problemstillingen er «*Hvilken betydning har fellesskapet for ungdommenes trosutvikling?*» Denne delen av problemstillingen bygger på den første delen. Gjennom å ha sett på informantenes opplevelse av fellesskapet kan vi se hvilken betydning fellesskapet får for ungdommenes trosutvikling. Vi ser en sammenheng mellom et trygt og aksepterende fellesskap og trosutvikling hos informantene. Nettopp fordi fellesskapet

oppleves trygt og aksepterende er det trygt å utforske sin egen tro. I andre settinger virker det som om informantene kjenner på det å møte fordommer fra andre eller at informantene føler de må gjemme bort noe av seg selv for å bli akseptert. Shepherd ser en kontrast mellom troen i kristen fellesskap i forhold til andre fellesskap. Frida uttrykker at hun bortforklarer troen i slike sammenhenger, mens Eivind kjenner på at han må gjemme seg bak en maske eller falsk identitet. De bruker en beskyttende strategi for å passe bedre inn i miljøet. Derimot opplever informantene at ungdomsleir er et trygt sted for å utforske troen. Man kan både uttrykke tro og snakke med hverandre om tro.

Amalie ga uttrykk for at hun følte seg usikker i diskusjon med ikke troende, og at det var lettere å diskutere med andre i samme situasjon. Selv om undervisningen ble trukket frem av informantene som bra, virker det også som om undervisningen kunne tatt for seg litt vanskeligere og mer aktuelle tema. Samtalegruppene blir trukket frem som et sted hvor informantene kan spørre om og diskutere ulike tema. Det er trygt og tilrettelagt for spørsmål og diskusjon. Ved å snakke om og reflektere over vanskelige tema, kan dette hjelpe i diskusjon med andre ikke kristne. Gjennom å formulere sine standpunkt i trygge omgivelser kan det være lettere å ta diskusjoner og samtaler om vanskelige tema.

Informantene opplevde at fellesskapet på kristen ungdomsleir var på et dypere plan. Dette forstod de hang sammen med det å dele troen med hverandre. Fordi troen ligger dypere i oss vil også fellesskapet bli dypere der man deler troen med hverandre. Åndelige vennskap er Deans begrep på de vennene som trekker oss nærmere Gud. Hun tenker at det finnes ulike typer åndelige vennskap og at de har ulike roller i forhold til å dra oss nærmere Gud. Det kan virke som om informantene opplever å få seg åndelige venner, først og fremst som kamerater, på kristen ungdomsleir. Noen de kan dele hele seg med, og hvor de gjennom å dele kommer nærmere Gud og hverandre. I tillegg kan man også se at noen av informantene opplever lederne som åndelige mentorer eller åndelige foreldre. Det vil si at informantene opplever at fellesskapet på kristen ungdomsleir hjelper dem å komme nærmere Gud nettopp fordi de deler troen på Gud med hverandre.

Det har også kommet frem i oppgaven at åndelige vennskap eller åndelige foreldre er noe informantene savner hjemme i menigheten. Noen av informantene trekker frem at det ikke er rom for å dele tro og liv med hverandre i menigheten deres. De opplever at voksne ikke vil

dele med dem. Selv om de opplever å ha åndelige vennskap og foreldre på kristen ungdomsleir ønsker de likevel å ha dette hjemme menigheten også. Noen som kan hjelpe dem i hverdagen med å komme nærmere Gud, og ikke bare få påfyll hvert halvår.

6.3 Konklusjon

Hovedproblemstillingen for denne masteravhandlingen var «*På hvilken måte opplever ungdommer på kristen ungdomsleir trosutvikling i fellesskap med hverandre?*» Gjennom å ha sett på og drøftet underspørsmålene kan vi nå prøve å gi et svar på problemstillingen.

I oppsummeringen av analysekapittelet påpekte jeg at det virket som om informantene lengtet etter sosialt og åndelig påfyll. Det kunne virke som om informantene dro på kristen ungdomsleir fordi de ikke fikk påfyll hjemme. Det sosiale påfyllet inkluderer fellesskapet. Informantene kjennetegner fellesskapet på kristen ungdomsleir som trygt og aksepterende, i tillegg til at det oppleves på et dypere plan. Et trygt og aksepterende fellesskap resulterte i at informantene opplevde at de kunne være seg selv. Det er et trygt fristed, moratorium, hvor de slipper å møte fordommer, men kan utforske troen i trygge omgivelser. Av den grunn opplever informantene at de kan dele tro med hverandre, noe som gjør at de får et fellesskap på et dypere nivå. De blir åndelige venner som drar hverandre nærmere Gud. Ved å dele og utforske troen kommer de nærmere Gud og hverandre. Det vil si at informantene i fellesskap med hverandre opplever å utvikle troen sin gjennom å dele og utforske troen i trygge omgivelser.

«*Da får du påfyll hvert halvår*» er et sitat av Amalie. Hun setter ord på hva kristen ungdomsleir oppleves for flere av informantene. Det er utrolig bra at kristen ungdomsleir kan være et sted hvor de får påfyll både sosialt og åndelig. Samtidig er det kristen ungdomsleir en gang hvert halvår for disse informantene, en på sommeren, og en på vinteren. Det var flere av informantene som skulle ønske at det var ungdomsleir oftere. Dette tenker jeg kan bety at de trenger mer påfyll, at det blir for lenge mellom hver gang de får sosialt og åndelig påfyll. Hva får de av påfyll mellom ungdomsleirene? Hva vil skje når ungdommene blir for gamle til å dra på kristen ungdomsleir? Hvor får de da sitt påfyll?

Selv om leirarbeidet er en viktig kilde til sosialt og åndelig påfyll, kan den ikke være den eneste. Guro etterlyser bedre tilbud i menighetene de tilhører. For henne kan det være en måte å få påfyll utenom ungdomsleiren. Eivind og David savnet også en mulighet til å snakke om

tro og liv med andre i menigheten sin. Det ser ut til at ungdommene trenger et trygt sted hvor de kan dele og utforske troen utenom på kristen ungdomsleir. De etterlyser trygge rom og åndelige venner og foreldre hjemme i sin menighet. Dette er en utfordring som menighetene trenger å ta tak i. Det å legge til rette for, og skape slike rom som ungdommene etterlyser. Et rom hvor ungdom kan snakke om tro og utforske sine tanker i et trygt og aksepterende miljø. Her tenker jeg det ligger muligheter for å gi ungdommene påfyll mellom ungdomsleirene.

7 Litteraturliste

- Anonym. (2017, 12. november). – Jeg tror ungdommer er redde for å tro på noe, fordi mennesker er så dømmende. *Aftenposten*. Hentet 22.11.18 fra https://www.aftenposten.no/meninger/sid/i/gXMoA/-Jeg-tror-ungdommer-er-redde-for-a-tro-pa-noe_-fordi-mennesker-er-sa-dommende
- Anonym. (2018, 17. september). Kjedelig og gammeldags? Nei, bare kristen. *Aftenposten*. Hentet 22.11.18 fra https://www.aftenposten.no/meninger/sid/i/L0Em4p/Kjedelig-og-gammeldags-Nei_-bare-kristen
- Bibelen (2011) Oslo: Bibelselskapet.
- Dean, K. C. (2004). *Practicing Passion: Youth and the Quest for a Passionate Church*. Grand Rapids, Mich: Wm. B. Eerdmans Publishing Co
- Dean, K., & Foster, R. (1998). *The Godbearing Life: The Art of Soul Tending for Youth Ministry*. Nashville, Tenn: Upper Room Books.
- Eder, D. & Fingerson, L. (2001). Interviewing children and adolescents. I Gubrium, J.F. & Holstein, J.A. (Red.), *Handbook of interview research: Context & method* (s. 181-201). Thousand Oaks, CA: Sage
- Finsh, H., Lewis, J. & Turley, C. (2014). Focus groups. I Ritchie, J., Lewis, J. Nicholls, C.M. & Ormston R. (Red.), *Qualitative research practice: a guide for social students and researchers* (2. Utg), (s. 211-242). London: Sage
- Fotland, R. G. (2008). Helligjørelsen – et metodistisk perspektiv. *Over alt: Tidsskrift for kristen spiritualitet og åndelig veiledning*, 20, 72-83.
- Gjesdal, S. (2014). *Konfirmantleir – en «boble»??: En analyse av tre leirer med vekt på konfirmanter erfaring*. (Masteravhandling) Det teologiske menighetsfakultetet: Oslo (Hentet fra <https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/223541/AVH5040-kand-nr-6044-masteravh-Gjesdal-navn.pdf?sequence=1&isAllowed=y>)

- Johannessen, A., Christoffersen, L., & Tufte, P. (2016). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (5. utg. ed.). Oslo: Abstrakt forlag
- Holmqvist, M. (2015). Learning Religion: Exploring Young People's Participation Through Timespace and Mediation at Confirmation Camp. *Mind, Culture, and Activity*, 22(3), 1-16.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju*. (3. utg.) Oslo: Gyldendal akademisk
- Lorentzen, K. (1999). *"Et Avslappet Forhold": En Studie Av Ungdoms Forhold Til Kristen Tro, Belyst Ved En Empirisk Undersøkelse I Haslum Menighet*. (Masteravhandling). Det teologiske menighetsfakultet: Oslo
- Meistad, T. (1992). *Frelsens veg: Teologi og etikk i wesleyansk tradisjon*. (Vol. 1992:5, ALH-undervisning (trykt utg.)). Alta: Alta lærerhøgskole.
- Michelet-Rosø, T. A. B. (2016, 2. oktober). En bønn fra den kristne til ateisten. *Aftenposten*. Hentet 22.11.18 fra <https://www.aftenposten.no/meninger/sid/i/BBB19/En-bonn-fra-den-kristne-til-ateisten--Thina-A-B-Michelet-Roso>
- NESH. (2016). *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi*, Oslo: Forskningsetiske komiteer
- Nyli, T. O. (2015). *Etterlysning: Åndelige foreldre*. Oslo: Luther forlag
- Ormston, R., Spencer, L., Barnard, M. & Snape, D. (2014). The foundation of qualitative research. I Ritchie, J., Lewis, J. Nicholls, C.M. & Ormston R. (Red.), *Qualitative research practice: a guide for social students and researchers* (2. Utg), (s. 1-25). London: Sage
- Repstad, P. (2007). *Mellom nærhet og distanse: kvalitative metoder i samfunnsfag*. (4. utg.) Oslo: Universitetsforlaget
- Root, A. og Dean, K.C. (2011). *The Theological Turn in Youth Ministry*. Downers Grove, Ill: IVP Books

- Schweitzer, F., Ilg, W., & Simojoki, H. (2010). *Confirmation work in Europe: Empirical results, experiences and challenges: A comparative study in seven countries* (Vol. Vol. 4, Konfirmandenarbeid erforschen und gestalten). Gütersloh: Gütersloher Verl.
- Shepherd, N. M. (2010). Religious Socialization and a Reflexive Habitus: Christian Youth Groups as Sites for Identity Work. I Collins-Mayo, S. og Dandelion, P. (Red.), *Religion and youth*, (s. 149-155). Farnham: Ashgate Publishing Limited
- Svartdal, Frode & Tønnesson, Øyvind. (2018, 1. november). Ungdom. I *Store norske leksikon*. Hentet 12. desember 2018 fra <https://snl.no/ungdom>.
- Thagaard, T. (2018): *Systematikk og innlevelse: en innføring i kvalitativ metode*. (5. utg.) Bergen: Fagbokforlaget
- Trysnes, I. (2010). *Å Campe Med Gud : En Studie Av Kristne Sommerstevner På Sørlandet*, Nr. 33, 320.

8 Vedlegg

8.1 Vedlegg 1: Søknad til MBU

[navn og kontaktinformasjon]

23. april 2018

Metodistkirkens barne- og ungdomsforbund

P.B. 2744, St. Hanshaugen

0131 Oslo

Søknad om intervju på [ungdomsleiren]

Jeg heter [navn] og er masterstudent i Metodistisk presteutdanning ved MF, det teologiske menighetsfakultet i Oslo. Høsten 2018 skal jeg skrive en masteravhandling som handler om ungdommer på leir. I den anledning skal jeg intervju ungdommer mellom 15-19 år som skal delta på leir.

I den forbindelse lurer jeg på om jeg kan intervju ungdommer som deltar på [ungdomsleiren] arrangert av dere? Intervjuet vil finne sted under sommerens leir, og det vil bli avsatt tidspunkt i fritiden på leiren. Det vil være gruppeintervju bestående av mellom 5-8 ungdommer. Intervjuet vil ta omtrent 45 minutter. Det vil være frivillig å delta, og hvis dere godkjenner det, ønsker jeg sende ut informasjon til alle deltakerne og deres foresatte.

Studien er meldt til Personvernombudet for forskning, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste.

Hvis dere har noen spørsmål er det bare å ta kontakt på [kontaktinformasjon]. Håper dere kan svare så raskt som mulig.

Med vennlig hilsen

[signatur og navn]

8.2 Vedlegg 2: Informasjonsskriv

Til ungdom og foresatte

Juni, 2018

Jeg heter [navn] og er en masterstudent i Metodistisk presteutdanning ved MF, Det teologiske menighetsfakultet i Oslo. Høsten 2018 skal jeg skrive masteroppgave. Denne skal fokusere på ungdomsleir som arena for fellesskap og trosutvikling. I den anledning ønsker jeg å intervju ungdommer mellom 15-19 år som skal delta på [ungdomsleiren].

Intervjuet vil finne sted under sommerens leir, og det vil bli avsatt tidspunkt i fritiden på leiren. Det vil være gruppeintervju bestående av mellom 5-8 ungdommer. Intervjuet vil ta omtrent 45 minutter. Jeg vil ta et lydopptak av intervjuet og ta notater underveis i intervjuet. I forbindelse med publisering av resultatene i masteroppgaven vil informasjonen gitt i intervjuet bli anonymisert. På den måten skal det ikke være mulig å finne ut av hvem som sier hva i intervjuet. Alle opplysninger vil bli behandlet konfidensielt, og ingen enkeltpersoner vil kunne gjenkjennes i den ferdige oppgaven. Når oppgaven leveres 15. des. 2018 vil alle opplysninger anonymiseres og lydopptakene slettes.

Det er frivillig å være med og samtykket kan trekkes tilbake når som helst underveis, uten å måtte begrunne dette nærmere. Dersom du trekker deg vil alle innsamlede data om deg bli anonymisert og ikke brukt i masteroppgaven.

For å delta i intervjuene må du, og en av dine foresatte dersom du er under 18 år, undertegne samtykkeerklæringen på neste side. Dersom du ønsker å delta er det fint om du skriver under på den vedlagte samtykkeerklæringen og sender til meg innen 15. juli. Du kan enten sende bilde av utfylt samtykkeerklæring på mail eller sms, eller du kan scanne det og sende på mail.

Studien er meldt til og godkjent av Personvernombudet for forskning, Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste.

Hvis du har spørsmål er det bare å ta kontakt med meg på [kontaktinformasjon]. Veileder for oppgaven er Morten Holmqvist, førsteamanuensis religionspedagogikk ved MF, Det teologiske menighetsfakultet i Oslo. Han kan kontaktes på tlf. 22 59 06 06 eller på e-post: morten.holmqvist@mf.no.

Med vennlig hilsen

[navn og kontaktinformasjon]

Samtykkeerklæring

Jeg har lest og forstått informasjonen over og ønsker å delta i gruppeintervju på [ungdomsleiren] 2018.

Sted og dato

Signatur

Foresatte

8.3 Vedlegg 3: Intervjuguide

Intervjuguide gruppeintervju

Leir

Hvordan er det å være på leir?

Hvorfor valgte du å dra på leir?

Hva kommer du til å ta med deg fra leiren?

Har dere blitt kjent med noen ny på leir?

Fellesskap

Hva er et fellesskap?

Hvordan opplever dere fellesskapet på leir?

Skiller fellesskapet på leir seg fra andre fellesskap?

Hvis «Ja»: På hvilken måte da?

Hvis «Nei»: Hva er likhetene?

Tro

Hva betyr det å tro?

Vil du definere deg selv som troende?

Hva legger dere i det å være troende?

Snakker dere om tro på leir?

Hvis «Ja»: Hvor? (Undervisning, samtalegrupper, venner, osv.)

Hvis «Nei»: Hva tenker dere er grunnen til det?

8.4 Vedlegg 4: NSD-søknad

Morten Holmqvist
PO BOX 5144 Majorstuen
0302 OSLO

Vår dato: 15.05.2018

Vår ref: 60469 / 3 / LH

Deres dato:

Deres ref:

Tilråding fra NSD Personvernombudet for forskning § 7-27

Personvernombudet for forskning viser til meldeskjema mottatt 23.04.2018 for prosjektet:

60469	<i>Ungdomsleir som fellesskap</i>
<i>Behandlingsansvarlig</i>	<i>Stiftelsen Det teologiske menighetsfakultet, ved institusjonens øverste leder</i>
<i>Daglig ansvarlig</i>	<i>Morten Holmqvist</i>
<i>Student</i>	

Vurdering

Etter gjennomgang av opplysningene i meldeskjemaet og øvrig dokumentasjon finner vi at prosjektet er unntatt konsesjonsplikt og at personopplysningene som blir samlet inn i dette prosjektet er regulert av § 7-27 i personopplysningsforskriften. På den neste siden er vår vurdering av prosjektopplegget slik det er meldt til oss. Du kan nå gå i gang med å behandle personopplysninger.

Vilkår for vår anbefaling

Vår anbefaling forutsetter at du gjennomfører prosjektet i tråd med:

- opplysningene gitt i meldeskjemaet og øvrig dokumentasjon
- vår prosjektvurdering, se side 2
- eventuell korrespondanse med oss

Meld fra hvis du gjør vesentlige endringer i prosjektet

Dersom prosjektet endrer seg, kan det være nødvendig å sende inn endringsmelding. På våre nettsider finner du svar på hvilke [endringer](#) du må melde, samt endringsskjema.

Opplysninger om prosjektet blir lagt ut på våre nettsider og i Meldingsarkivet

Vi har lagt ut opplysninger om prosjektet på nettsidene våre. Alle våre institusjoner har også tilgang til egne prosjekter i [Meldingsarkivet](#).

Vi tar kontakt om status for behandling av personopplysninger ved prosjektslutt

Ved prosjektslutt 15.12.2018 vil vi ta kontakt for å avklare status for behandlingen av personopplysninger.

Se våre nettsider eller ta kontakt dersom du har spørsmål. Vi ønsker lykke til med prosjektet!

Dokumentet er elektronisk produsert og godkjent ved NSDs rutiner for elektronisk godkjenning.

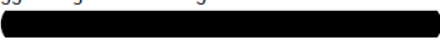
Vennlig hilsen

Marianne Høgetveit Myhren

Lise Aasen Haveraaen

Kontaktperson: Lise Aasen Haveraaen tlf: 55 58 21 19 / Lise.Haveraaen@nsd.no

Vedlegg: Prosjektvurdering

Kopi:

FORMÅL

Formålet med prosjektet er å undersøke på hvilken måte fellesskap på leir skapes og hvordan dette påvirker fellesskapet trosutvikling til ungdom.

UTVALG OG REKRUTTERING

Utvalget består av ungdom i alderen 15-19 år som deltar på Metodistkirkens barne- og ungdomsforbund sin sommerleir.

Utvalget rekrutteres ved at det blir sendt ut et informasjonsskriv til deltakerne på sommerleiren, samt deres foreldre. Deltakere som er interessert i deltakelse i studien vil selv melde sin interesse ovenfor student.

INFORMASJON OG SAMTYKKE

Du har opplyst i meldeskjema at utvalget vil motta skriftlig og muntlig informasjon om prosjektet, og samtykke skriftlig til å delta. For ungdom under 18 år vil det innhentes samtykke fra foreldrene til barnas deltakelse. Vår vurdering er at informasjonsskrivet til utvalget stort sett er godt utformet, men både student og veileders kontaktopplysninger må legges til i skrevet.

BARN I FORSKNING

Selv om ungdommens foresatte samtykker til ungdommens deltakelse i prosjektet, må også ungdommen gi sin aksept til å delta. Vi anbefaler at ungdommen mottar tilpasset informasjon om hva deltakelse i prosjektet innebærer. Du må sørge for at ungdommen forstår at deltakelse er frivillig, og at det kan trekke seg om det ønsker det.

METODE

Data vil samles inn gjennom gruppeintervju.

Det fremgår av meldeskjema at du vil behandle sensitive opplysninger om religiøs oppfatning.

INFORMASJONSSIKKERHET

Personvernombudet forutsetter at du behandler alle data i tråd med Stiftelsen Det teologiske menighetsfakultet sine retningslinjer for datahåndtering og informasjonssikkerhet. Vi legger til grunn at bruk av privat pc/mobil lagringsenhet er i samsvar med institusjonens retningslinjer.

PROSJEKTSLUTT OG ANONYMISERING

Prosjektslutt er oppgitt til 15.12.2018. Det fremgår av meldeskjema at du vil anonymisere datamaterialet ved prosjektslutt. Anonymisering innebærer vanligvis å:

- slette direkte identifiserbare opplysninger som navn, fødselsnummer, koblingsnøkkel

- slette eller omskrive/gruppere indirekte identifiserbare opplysninger som bosted/arbeidssted, alder, kjønn
- slette lydopptak

For en utdypende beskrivelse av anonymisering av personopplysninger, se Datatilsynets veileder:

<https://www.datatilsynet.no/globalassets/global/regelverk-skjema/veiledere/anonymisering-veileder-041115.pdf>